

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת קדושים תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 **מאשת** אח יליפין — ואפילו למאי דפרישת ליעל דאחות אשה לא חשיב חומרא מה
 2 שבידו לרבות, מכל מקום ליבא למפרך מה לאשת אח שכן בידו לרבות —
 3 דרבא לא יליף אלא דשיך אחוה מן האם באחות אשה בנא אשת אח. **רש"י** לה בנים
 4 לאחר מיתה בעלה — חימה הבא מערכין קרא לאסור לאורי מיתה, וכן בפרך "פרק ארבע

1 **אלמא אחות אשה** בין מן האב בין מן האם — דהא שלישת אחותה של שניה נאמרה
 2 היא ותעמא — דרשנה לאו אשתו היא, משום הכי מותר בשלישתה. הא אם הוה קידושי
 3 שניה קידושיה — הוה אסור בשלישתה. אחות אשה קרובי עצמו חשיב לה, שמחנות עצמו
 4 נאסרה עליו ולא נמנה אביו. ולאפוקי דודות, דקרובת אביו היא. דהכי גרסינן הבא
 5 תלמוד לומר: "ערות אחיו היא." יחייב בעלה —

6 **אלמא אחות אשתו**, בין מן האב בין מן האם **אסורות**.
 7 **מגלן? יליף מאחותו**, מה **אחותו** — בין מן האב בין מן האם.
 8 **האם**, אף פאן בין מן האב בין מן האם. **ולילף**
 9 **מודרתו**, מה דודתו — מן האב ולא מן האם, אף פאן
 10 **מן האב ולא מן האם**; **מסתברא**, מאחותו תרה ליה
 11 **למילף**, שפן קרובי עצמו מקרובי עצמו. **אדרבה**,
 12 **מודרתו תרה ליה למילף** שפן דבר על ידי קדושיה
 13 **מדבר שעל ידי קדושיה** אלא: **מאשת אח יליפין**,
 14 **דילפן דבר על ידי קדושיה**, וקרובי עצמו. **ואשת אח**
 15 **גופיה מינא לן? דתניא**: "ערות אשת אחיו לא תגלה"
 16 **בין מן האב בין מן האם**. **אתה אומר בין מן האב בין**
 17 **האם**, **אין או אינו תיב מן האב בין האם? בין מן**
 18 **האב תיב פאן**, ותיב **באחותו**. מה **אחותו** — בין מן
 19 **האב בין מן האם**, אף פאן — בין מן האב בין מן האם.
 20 **או פלך לדרך** זו: **תיב פאן ותיב בודרתו**. מה **דודתו**
 21 **מן האב ולא מן האם**, אף פאן — מן האב ולא מן
 22 **האם? נראה למו דומה**; **דינן קרובי עצמו מקרובי**
 23 **עצמו**, ואל תוכיח דודתו שקרובי האב או פלך לדרך
 24 **זו: דינן דבר שעל ידי קדושיה מדבר שעל ידי קדושיה**,
 25 **ואל תוכיח אחותו שאפסיה** **מאליז? תלמוד**
 26 **לומר**: "ערות אחיו היא" בין מן האב בין מן האם.
 27 **ואימא: אורי אחיו באשת אח מן האב**, **הרא — דיש**
 28 **לה בנים בתי בעלה**, **והרא — דאין לה בנים בתי**
 29 **בעלה**. אין לה בנים בתי בעלה — מדבר הונא נפקא: **ואימא: אורי ואורי באשת אח מן האב**,
 30 **הרא — דיש לה בנים בתי בעלה**, **והרא — דיש לה בנים לאחר מיתת בעלה**. יש לה בנים
 31 **לאחר מיתת בעלה** לא צריכא קרא, מדאמר רתמנא שאין לה בנים מותרת — הא יש לה
 32 **בנים אסורה**. **ודלמא: אין לה בנים** — אסורה עלקמא ושריא לביב. יש לה בנים — שריא
 33 **עלקמא ושריא לביב**: **אין נמי: אין לה בנים** — מצוה, יש לה בנים — רשות, אין נמי: **אין לה**
 34 **בנים** — אין, יש לה בנים — ולא הובא מפלל עשה — עשהו פתב קרא אחרניא: "ערות
 35 אחיו גלה". **ואימא אשת אח מן האם באשת אח מן האב**: מה אשת אח מן האב — לאמר
 36 **מיתת בעלה שריא**, אף אשת אח מן האם — לאחר מיתת בעלה שריא! אמר קרא: "היא"
 37 **בהיותה תהא**. אחותו דכתב בה פרט למה ליה? **למדריבי וחקני**, דאמר רבי יוחנן: **שאם עשאן**
 38 **בזמן בהעלם אחת** — תיב על כל אחת ואחת. ולרבי יצחק, דאמר: **פל תיביב בריחות בקלל**
 39 **היו**, ולמה יצאה פרט באחותו — לדונו בקברת ולא במלקות, לחלק מגלן? **נפקא ליה: מ'ואל**
 40 **אשה בנות טומאהה**" **לתיב על כל אשה ואשה**. דודתו דכתב בה רתמנא "עריים יהיו"
 41 **למה ליה למדרבה**. דרבה רמי: פתיב "עריים יהיו" בתיב "עריים יהיו" **מתו!** **הא פיציד? יש לה**
 42 **בנים** — קרובי, אין לו בנים — הולך עריו. **ואיצמורה למכתב** "עריים יהיו" **מאחמיה** **למכתב**
 43 **"עריים יהיו"**. **דאי פתב רתמנא עריים יהיו**: "הא: ער המסיה, אכל המסיהא ואיך —
 44 **לא פתב רתמנא עריים יהיו**. ואי פתב רתמנא "עריים יהיו" **היה אמנא: מה המסיהא**
 45 **ואיך, אבל מעיקרא — לא, צריכא**. הערעה דתיבי לאון מגלן? **מדניל רתמנא "שכתב ויע"**
 46 **גבי שפחה חרופה** — מפלל דתיבי לאון בהערהא. אדרבה, מדניל רתמנא הערהא דתיבי
 47 **בריותו** — מפלל דתיבי לאון בגמר ביאה! אמר רב אשי: **אם מן לשיתוק קרא משפחה דרובה,**
 48 **הערעה דתיבי לאון דכהונה מגלן? איתא "קוחה" "קוחה"** **ודתיבי עשה מגלן?**
 49 **אחא**

6 **אחיה** "אחיה" מבני יעקב איכא למימר: אחים
 7 מן האב — מצוה מן אב ומן אשת אב. קרות אחיו
 8 היא — ומתאי קרא ברובין אשת אח מן האם.
 9 אחותו דכתב בה פרט למה לי — כיון דדרשת
 10 הערהא, וקראי יחיי, וכלוזה פרט דאחותו נאמ
 11 תדרוש ביזה אח כבר נתיב על ידי העריות
 12 ויבדחו העריות העשרות, ותיב על כל אחת
 13 אחת — ואי לא כתב אלא חד פרט אמולח, וזו
 14 אמנא: היבא דבעריתו לכולהו בהללם אחד —
 15 לא מחייב אלא אחא, השתא חיי דבר שיהי
 16 בכלל ויצא מן הכלל למעט על הכלל כולה
 17 מהו אחותו מיוחדת שריא ערה חייבין עליה
 18 בפני עצמה, אף כל למלקות ערות — חייבין עליה
 19 בפני עצמה. לכתב נתנה ולא למלקות — דאי
 20 הותרו בו למלקות אין לוקה, ולא שניתן
 21 לאחריה כרת ואז לפיכך אין ליעל עליה. ולא
 22 חיה ליה לענשו פרט אלא אם כן הודיר עליה
 23 תלכך אודרה אף כל למלקות נתנה. **פאל אשת** —
 24 לחלק על כל אשה ואשה שבפרשה זו. דהיי
 25 ליה למכתב ולניה לא לקרי, עריים — יהיה
 26 נמ כרת, שורש נכרת, עריים יהיו — לשעת
 27 מיתהו, משמע, סופן לבא לידו עריו, דאם יש
 28 לו בנים — קרובי, עריים יהיו — משמע דאם
 29 ידן עכשו עריים — כן ניות, ואפילו יתלו ליה
 30 לאחר משהו, דאי כתב רתמנא עריים יהיו ויה
 31 אמנא יהיה על קדושה — והכי משמע
 32 סופן ליהות עריים, שימורו בניהם שיש ליה
 33 עתה, ויהיו עריים, אבל בשעת מיתתם לא
 34 ימותרו עריים, דבניס דהוה ליה מוקמיה ואיך
 35 — לא מתי. ואי כתב רתמנא עריים יהיו ויה
 36 אמנא מוסמאה ואיך — דהכי משמע
 37 רתמנא עשה שרא ואיך — עריים ימותה אבל
 38 בנים מותרים — לא מתיב. כן רתמנא
 39 עריים יהיו — סופן לבא לידו עריים
 40 דמותרים יהיו — מכלל דהשתא לא
 41 עריים נתינו, שפחה חייב לאון יהוה — דכתב
 42 בה: לא ידה קדש (דברים ג), וגלי בה
 43 רתמנא ולא מתיב אשם עד שיגמר בה ביאהו
 44 דכתב: "שכתב ויע", מכלל דחייב מלקות
 45 דלא דאשם, כגון נמוך ושפחה שאין חרופה —
 46 הבריאה מחרופה שפחה חרופה — שפחה
 47 כנענית ומגוארתה לעבד כפוי, שמונה בה
 48 דכתב (שמות כא): "אם אדוניו יתן לו אשה,
 49 לשיתוק קרא — ולא לגלי שכתב ויע בשפחה
 50 חרופה, ואנא אמנא כשאר חייבי לאון — בגמר
 51 ביאתו ודכחותו מגלן — ומשפחה לאון נגזרין
 52 אלא אלו השוה בכל, ודמתי שפחה חרופה.
 53 קחה קחה — כתיב גבי חייבי בריחות ויטרא
 54 כ: "איש יקח את אחותו", וכתיב חייבי
 55 לאון דכחותה לא יקחי" (שם א). **דחייבי עשה** — כגון מצרי ואדומי עד דור שלישי, מגלן דאסיא הערהא וידיה בישראל? קאי בעשה, דכתב: "דור שלישי יבא" (דברים ג) ולא
 56 שני, ולא הבא מכלל עשה — עשה.

1 **מאן ואיך** עשה להמטה אלא ענין נשיקה, ופטר, ומדפטר בנישקה. דאי
 2 פליג ארשמואל, דנשיקה קרי לה הטרוא והטרוא רבתי לה לחיובי. קנה לכל – באחד
 3 מן הדינאן גרזתה הללו קנה לה לכל דבר, ואוכלת בתרומה מיד אם כזן הוא. אמיל
 4 הלך למריתא דים ולא בא עליה באה מנורה. **אמורים בפרשה** – בפרשת יבמים, שכתב
 5 בה מקרא זה: "יבמה יבא עליה", ודרשינן ליה
 6 בין שזונג מן מידוד בין באזנן בין בריון. לירש
 7 – דבתבי: יוסף על שם אחיו (הרס כהן)
 8 ולויפרת סייבום – דאם ומת לוה גביס משה
 9 אדרת מותרת לשוק, או אם הוציאה בגט לא
 10 בעיא עליה, או אם היתה לה ערה נפטרה
 11 בביתא זון. מי פן הנשאין – הרבא נפלה
 12 לפניו מן הנשאין שכבר היתה אוכלת כימי
 13 אחיו, וכשמת ובטל קצין פסקה מביאה, דבול
 14 לעמא לא פליגי ורביא לה דן קדח גרזתה
 15 להאביה, לאוקמיא במקום בעל – שאם היתה
 16 אוכלת בחייו ורובא בעל שביעיל לה, אבל לאומי
 17 מבעל, דבחייו רובא לא היתה אוכלת, דאן
 18 האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה, האי
 19 גמי לא אלים מניה. דרובא כביאה בלא דעת
 20 ענין, אבל ביבאה מנורה – אשתו מנורה היא.
 21 ואוכלת אפילו לשמואל, אין חיבם מאביל –
 22 כביאה גרזתה. אינה אוכלת – (דדק חצו לאו
 23 חופה היא, גורזת נשואי חצו קודשי
 24 דרש, כדאמרין לקמן. תב – דרש זה לאו
 25 שכנסה, נפלה לפניו יבם דרש, אוכלת – ולא
 26 גרעה ביאת חרש מביאה שזונג ונתת ואנס שאן
 27 מומחין לקות, ורבייה רחמנא לגבי יבם.
 28 לשמואל קשיא – דוא לא היה אוכלת מעיקרא,
 29 וקאבלת השתא. איני כנסת אחרי כן בתרומה
 30 אוכלת – מן אחד שכנסה בתרומה נפלה כן
 31 – אוכלת, דהא אוכלת מעיקרא. וסאי כו –
 32 פליג רבי, ומאי יפר כן איכא? אין בעל גמי
 33 דרש זה, ומאביה, חרש מעיקרא – קודם
 34 שכנסה, דהא אוכלת מעיקרא – ושתתא הוא
 35 בתר ביאתה, דהא רחמנא רבייה, כל ביאה
 36 שהעל נאביל – כגון ביאת חופה, בשלמא לא
 37 דיק על רבי, ולא מתחנן מריבא ליה דקני
 38 אוכלת ואף על גב דלא אוכלת מעיקרא, והוא
 39 נופלת מן האירוסין, דאמרן לא אוכלת אפילו
 40 לרב, מתרין לה אירוסין מעיקרא – אליבא
 41 דרשמואל, חסורי מחסרה והכי קתני כנסה ואוד
 42 כן תרומה – אוכלת, מה נפלה לפניו יבם דרש
 43 – אוכלת, דהא אוכלת מעיקרא. אלא לשמואל
 44 – דאפילו האוכלת בחייו בעלה – אינה אוכלת
 45 בשביל רוב, כביאה גרזתה. קשיא – דהא
 46 ביאת חרש מביאה שזונג ואנס הוא, כלא חות
 47 קני, ואוכלת נולד לה בן אוכלת – בשביל כגה
 48 דכתבינו: "יולד ביתו אם יאכלו מלחמו" יוקרא
 49 (בב קרי ביה "איבילת", מה תבן – והאב קיים,
 50 רבי נתן אומר אוכלת – בשביל בעלת, ופי
 51 ליה – כלא, כן קטבר רבי נתן נשואי חרש –
 52 דקדשה כביאה אפוק מאביה, בתרומה
 53 מדאורייתא בשעת אירוסין אוכלת, בתבין
 54 (סע) יבכה כי יקנה נפש קנין כספו הוא יאכל
 55 רבי מיד, ורובן הוא גרזתה שכתב לחופה,
 56 משום חופה, משא זמנא לה סוב סבתא אביה
 57 ותשקה לאחיה ולאחיותה, כדאמרין בכחכות
 58 באף על פי (גוה), הלכך, כדן דהאי יבמה וליכא
 59 דהי כן דעת, והאביה הביתה לחופה, ויתב
 60 לעמוד משא השקה – אוכלת, אבל לא תרין נשואי חרש אוש קודשי חרש, דלאו בר קנין הוא, ורבן דאסי, גורי נשואי חרש דהוי כן ברע בשעת קידושין אטו דאקדשה כשחאו
 61 דרש, דקניא על קנין, נולד לה בן לפה לי – כלא, כן גמי אוכלת לרב נתן, משום רבנן – לאשמועינן הובא נודע לה מן מודו, והויר מילי עלייהו – ואיבילת, דקאמר רבי נתן –
 62 אוכלת מילתא קאי, בין ארשא קודם שנולד לה, בין דקאמר רבנן אינה אוכלת. אין הכי – דרבי נתן ארשא גמי פליג, ומנסר הוא דנסר לרבנן עד סימנא, ליתני
 63 בת בן אוכלת רבי נתן אוש אוכלת – דתידינו כולה מילתא רבנן כחרא, והדר פילפוג רבי נתן אוכלת, אבל השתא – ליכא לעמוד דנסר ליה אסמנא, ובמת הבן לחורא
 64 פליג.

1 **והא** בעא רבי יוחנן מרבי ארבעה ואלא פשיט ליה – מדרבי אשיטא ארביי אשיטאי
2 פריי. ותמימיה דלקמן מסקין דרבי יוחנן בעי אליבא דרבי אליעזר בן יעקב. אבל
3 אליבא דרבי אליעזר רבי שמעון – אפשיט ומאביל בבת גרים. דרבי שמעון משני גזרות
4 פרוחה מבת שלש לכהן. ודלמא סבר נמי דקדל גרים לא מיקרי קהל. ומזה. בקמטרס פיש
5 דכולה סוגיא דדחלמורו מסיק לה. אבל רבי
6 ונשיבאל לא פשט מרדי. **אבי** אמר הואיל
7 תמימיה בלא דיעה – תימיה דרבי יוחנן בלא דיעה נופח
8 אמאי מאביל לאביי דשומרתא לביאה פסולה
9 היא וטעמא שכבר אבלה ליה לית לאביי.
10 דקאמר בסמוך. ורבא נמי. הכי קאמר. שאני
11 החם שכבר אבלה. הא אליבא דרבי אליעזר
12 קיימא דבא. ורבי אליעזר את ליה ביחטלי
13 (בבבא טהא. א) שכבר אבלה לא אמרין. אהאי
14 יבמות נופח. ליה דיעה. דקאמר. מאן חטא
15 משתמרת לביאה פסולה דאורייתא אבלה –
16 אמר רבי אליעזר. במחלוקת שניה. רבי אליעזר
17 דרבי שמעון ורבי יוחנן אמרי. אפילו חטא
18 רבי מאיר. שאני החם שכבר אבלה. ויש לומר.
19 דטעמא שכבר אבלה מתיי לכולי עלמא לענין זה
20 שאוכלת לרבי אליעזר רבי שמעון. אף על פי
21 שאין מאביל במוקם אתר. ולא מלי רבי אליעזר
22 ורבי יוחנן אלא בנאי קאמר רבי יוחנן דאבלה
23 אפילו לרבי מאיר מטעם שכבר אבלה. דאלא
24 תימיה דשומרתא לביאה פסולה. כיון דחללה
25 אבלתה הווי נשואי כשרות והוי כאלו קן קיימין
26 ועומדין קיידי שחאבל מוקן. ומייתי אביא אפיע
27 וקאמר רישא. דחשיב ישי לה לחאבל במוקם אתר.
28 כיון שמאביל בלא דיעה. ורבא סבר דלא חשיב
29 חם על לה לחאבל במוקם אתר. כיון דאין מאביל
30 חם על ידי משעל של פשריט אלא על ידי שכבר
31 אבלה. **אחא** ורבא אחרינא ובעא מניה
32 מילתא אחריי – כאן משעל שיהיה ריש לקיש
33 גדול נכבא לפני רבי יוחנן. כגון בעשר רביעין ע
34 בבבא במדע (פרא דרבר המחולל יא). שיהיה
35 לומר תורה לפני רבי אשיטאי רבו של רבי יוחנן.
36 **ואי** לאו בקדושתהי קאי לא אבלה דהא אמר
37 קול רבי איקרי קהל – תימיה. דההיא לא למעשר
38 בין בקדושתהי קאי בין לא קאי – לא אבלה מתיי
39 דרי טעמיה. דבני רבי ובר בתל חלל וכו'. ועוד דקול
40 גרי איקרי קהל. דהא אפילו לא בקדושתהי קאי
41 – לא אבלה נמי. מטעם דבני רבי ובר בתל חלל
42 וכו'. דדרי היא בחללה. וחללה היא אכילת
43 בתרומה דכרומם פלתי בקדושה דקודשין (עא. וטא.).
44 ואי היה טעמא דרבי יודיה בבית רבי ובר משום
45 דבתי: 'מזעי ישראל' דכרומם תתי – ליה מצי
46 למייר לאו היא ממש בחללה. איקרי ליתא דקאי
47 לכרומם. אבל החם משמע עיקר טעמא דרבי
48 יודיה מקל דחומר. ומה חלל בעל סתפיה כשרה
49 כו. ולפי זה – אית לן לשויהי חללה לגמרי.
50 **דחא** אמר אף גו נשעש גזרות בתל בשריה
51 לכרומם – אבתי זכיר לשעמא. דאית ליה קהל
52 גרים לאו אקרי קהל. ולא שתי לחובירי. אלא אמר
53 גו דקאמר אי לאו בקדושתהי קאי אבלה. בן
54 דאי לא קאי – סני לה בטעם דקהל גרים לא
55 איקרי קהל לחודיה.
56 **הבי** גרסין דחנן רבי אליעזר בן יעקב אמר
57 משיע בת גרים כו' – דמשנא דהא מוסבת
58 ביכורם (פרק א משנה ח). ולא קשיא ולא מייתי
59 מתניין דפרק בתרא דקודשין – (עא. וטא.) דדך
60 משעל היה.

1 **הא נמי אבלה** – דקין כספי היא. ואוכלת דבר תורה. ועד רבעיה לה דרשייה חללה –
2 אבלה. **האב אין לו לחאביל במקום אתר** – שאין לן אשה שמותרת לו. בבת גרים –
3 דקמרי קהל גרים לא איקרי קהל. ואיני בכלל לא יבא פצוע דבא. ונשאה בחיתה.
4 ומאכלה תרומה. והא בני מניה רבי יוחנן מרבי אשיטאי – לקמן בשמעתין. ולא פשיט
5 ליה אי מאביל בתרומה לא. **אימפר** –
6 לשניו קושין אתא. והויל האפסיבא בלא דיעה
7 – היה נשוי כולה ואוכלת בתרומה. ונעשה
8 פצוע דבא וכו' עליה – ולא האכל בתרומה.
9 דרשייה חללה. דבעלה לפסול לה. ואם לא
10 ידעה משענה פצוע דבא – דרי וכו' אוכלת.
11 משנה היא בפרק 'הערלי' (יבמות עא.). אלמא
12 מנינו פצוע דבא כון מאביל במוקם אתר.
13 הלכך. בקדושה פגוריה נמי מאביל כל זמן שלא
14 עשאה חללה. שכבר אבלה – כבשרא בריא.
15 ליה לית את פתי – שאין יודע לפרשה. לפאן א'
16 לדי' יודיה בן – היה התלמוד היה אקד ביה על
17 ומפרש וואו בעל ספיא. ופושטא. אבל רבי
18 אשיטאי לא פשט בה מיד. כדאמרן לעיל. והא
19 בעא מניה. בן. ואית דמפרשי דלית ליה פתי
20 – איהו צריכה לפרשי. דלמאן קבעי על י'
21 לרבי יודיה בן – וטעמיה הוא. מפני שני דרביים
22 דתי – דאמרי לעיל ולא פשט ליה. ואם כן
23 דרבי אשיטאי קאמר לה לכולה מילתא – דהא
24 פשטה במסקא. ועוד. דקמריס ואילו לפרשי
25 דלא צריכה ליה למבעיא. וקאן נסוב ספיא
26 תא שניע. אלמא צריכה רבה. בין בקדושתהי
27 קאי בן – ולקמן בפרק 'הערלי' (עא. ומבייטא
28 לך כון פצוע דבא מרזו בגויה? בקדושתהי קאי
29 ואסור כו'. ודבא. בין בקדושתהי קאי – כון
30 דנעשה פצוע דבא בין בקדושתהי קאי –
31 ואסור בכל האסורות לכרומם. כיון לא
32 בקדושתהי קאי. ואינו מותר מלישא אשה
33 פגומה – אלא אבלה. אי בקדושתהי קאי –
34 אבלה דהא אמר רבי בן רבי בתל חלל בן
35 – ובת חלל פסולה לכרומם. בפרק 'עשרה'
36 יוחסין. והילן דברקדושתהי קאי – לא אבלה
37 דאמינן. דרי וכו' פסולה לו. ועשאה חללה
38 בבאתה. ואי לאו בקדושתהי קאי – ואינו
39 אסורה לו משום קדושתהי כון – אפילו הכי לא
40 אבלה. שאסורה לו משום פצוע דבא. ודאמתי
41 קהל גרים איקרי קהל. לפוגא דרבי יודיה ורבי
42 יוסי בפרק 'עשרה יוחסין'. אליבא דהאי תנא
43 קמיבעיא ליה – לרבי יוחנן. ובגון דאמא
44 מישראל. כשרות **איתוספא** בה – והואיה
45 לכרומם. ולא אוכלת לאקריי קהל. ומותרת
46 לפצוע דבא. דהא רוביה ממה נפשך. דאי
47 בקדושתהי קאי – דרי וכו' מותרת לו. ומשום
48 פצוע דבא לא מותרת בה. דהא לא איקרי קהל.
49 או דלמא קדושה נמי **איתוספא** בה – והיל
50 איקרי. וסודרה לפצוע דבא ולא אבלה. לישנא
51 אחריתי מפי הגמרה. בה גר ויודיה קמיבעיא
52 ליה. אליבא דרבי אליעזר בן יעקב מאי? כשרות
53 **איתוספא** בה. דאמא מישראל לאקריי קהל
54 אבל בת גר ויודיה לאו קהל היא. ואבלה
55 שומרתא לפצוע דבא. והאי לאו בקדושה קאי
56 דהושע עליה משום כרומם. או דלמא קדושה
57 **איתוספא** בה – לישנא לכרומם. וכן דאין אמא
58 מישראל. נהי דקדושה לית בה – כשרות מיהא
59 אית בה. ובכלל קהל היא. ואסורה דרבי יודיה.
60 ולא אבלה. ולשן ראשון ורביא עיקר. לרבי יוסי
61 – לא איתמרן נפש יודיה. כדאמרן לעיל דמה נפשך אבלה.

1 **מהו** בטר נישואין אוליגן - מתוך פירוש הקנטרס משמע דשמואל ידע דבימעי לאה אם
2 מותר לבנותה משבנה או לא. אף על גב דרמתינן לא איירי באיסור קידה - מכל
3 מקום שמואל דזה דומי איסור קידה לאיסור חללה. וקשה לרבינו יצחק דמעיקרא פשה לה
4 שמואל דברר נישואין אוליגן, וכתב רבנו דבר פשיט לה דברר באיסור אוליגן ועוד: ולא היה לה
5 למימר לשויה חללה לא קביעינא לי, כיון דאידי
6 נמי ידע דלא קביעינא לה אלא לענן קידה
7 אלא שיהי מרומה וזו. והכי היה לה למימר:
8 שאני איסור קידה מאיסור חללה ויזארה לרבינו
9 יצחק דשמואל דזה סבר דבימעינא לה אי חביב
10 לה לרבי מאיר משמרתה לביאה פסולה. כיון
11 שהקדושתה וזו בחינה, או לא. והיה יכול להשיבו
12 דזו ביאה כשה היא. ומותר לבנות. בדקאמר
13 במסור. אלא על רבינו. שבובר אלא לרבינו.
14 מעשים ולא תנצח דמן גיטוישאן פסולות. וכן
15 דעיקר חללת מן הגיטוישאן - סברא הוא דברר
16 נישואין אוליגן. אפילו דין הקדושתו בחינה.
17 **הא** לא אישתינו גיטוישאן - קודם נישואין ארר
18 שנתמנה לחיות כיוו גידול. והוא הדין אם איסר
19 בגיטוישאן. או קטנה ובגרה, וארר כן נתמנה לחיות
20 כיון גידול. דדוקא נתמנה וארר כן בגרה. והוא אל
21 נכונס. שנתמנה גיטוישאן ארר נתמנה. וררר עיין
22 אם ארר שנתמנה נעשית מוכח קטן על טהרה. אי
23 הוי נשתינה הניק לא יבנות, או לא? וקצת משמע
24 פירוש בגיטוישאן (א) דלא קצת חביבא בעילה
25 אישתינו גיטוישאן. דקאמר: אי חללת ביאה קמה כול
26 כיון גידול קרשד ביאה. או חסוב כאישתינו גיטוישאן
27 אילו נכונס ויהא בעילה ויהא בשעת נישואין.
28 אם האמר דביאה איסורין עשהו מיהו, בפרק
29 אילו נערוהו" (מבטובת ויהא גיטוישאן) חביב בעילה
30 שנינו הניק גבי ארר. דפרקי אררבה "בתולה"
31 "בתולה" לגוריה שיה. שררר אי קרובה בי נערה
32 אשר לא אררסה, ומשני: דא - אישתינו גיטוישאן, ויא
33 ככתובות (מ.א.א.) ורמלני בן חדיה רומני -
34 היבא ולא אישתינו גיטוישאן. שלא בגרה - הם
35 שיהוה כבר בעלה מן הבעול. לא חביב שנינו
36 הניק בעול בעל. ובעולת בעול, אף על דרדי
37 שנינו הניק - דהם לא איירי אלא בשנתה הניק
38 ארר הבעול.
39 **דומיא** דגורשה - דהיא תאמר: אררבה
40 גורשה דומיא דאלמנה, דדוקא מן
41 הגיטוישאן ויש לה לומר: דלחומרא מקשיבין, ועד אמר
42 רבינו יצחק: גורשה היא אף מן הגיטוישאן, כיון
43 גורשה כדומיא דהיינו, ואף על גב דב"רש"לח" (עיין
44 מ.א.א.) אמרין: לא, דכולי עלמא גורשה שיה
45 עדיפא מקדושה - שאני דהום, דעיקר שטר נפקא
46 לן מנהוהו. **פרש** לטובות שכלו בתוליה -
47 לאו דוקא כלא אלא כלומר: נתמנעו קטת
48 **אפילו** מקצת בתוליה - לא מצי למימר:
49 לרבי מאיר "בתולה" - שלימה פסולה. כיון
50 דכרבה בין שלא כררבה, "בתוליה" - לחכשיר
51 שאל כררבה, "בתוליה" - למעשהו. כ"כ בתוליה - במקום בתוליה. ועוד: דברך לרבי מאיר "בתולה" - מקצת בתולה
52 דשמעין לה לרבי מאיר בפרק (בתובות ע"ג.) דאמר: מקצת כסף ככל כסף, ועוד: דמי אפשר דכררבה - לשלימה משמע, ולמעט אררבה כררבה. דב"רש"לח" לאב למעטי
53 שלא כררבה, דהא כנס על נערה כתיב בתולה, ואפילו הכי יש לה קנס. כדאמר בפרק קמא דקדושין (א.א.) מודה רבינו לעני קנס דכולוהו משלמו. וכן לענין סקילה בערה המאורסה - לא
54 פליגי רבי מאיר ורבי יצחק: "לברר" - מיהו קשה לרבינו יצחק: למהן דאמר "בתולה" - שלימה משמע. עד אנואי איצטרך גבי קנס למעטי בוגרת: תיפוק ליה מרבה "בתולה" דשמעין שלימה.
55 וכן גבי נערה מאורסה. ומיהו, בתולה רבא קנס איכא למימר דאיצטרך לבררשיבין בפרק "אלו נערוהו" (בתובות ת"ב.) **אלימא** ככררה תיפוק ליה דהיא בעולה - משמע דאיסתי
56 ליה. אף על פי שיהא שכינה עצמו. והוה דקאמר רביש "אלו נערוהו" (ש"ס.א.) איכא בנייהו בעולה לכוון גידול - היינו בעולה מאורסה בעילה עצמה שאנסה בה. וכן פירש רבינו אבנאל.
57 ולא ממו שדוקן שם בקנטרס לפרש שבעולה לארר שלא כררבה. ועוד. דאם בן וזהו ליה למיפך. ויהא לרבי אלעזר דאמר בעולה שלא כררבה פסולה, אלא לרבי מאיר - מאי איכא
58 למימר. דלאו שלא כררבה - משמע דשמעין קנס אביאה שלא כררבה. וכן בפרק קמא דקדושין (א.א.) דקאמר: מודה רבינו לענין קנס, דכולוהו משלמין. דקשה רבינו יצחק בין אשר
59 מנאין על פירוש ש"י בפרק "מן סדר ומורה" (סנהדרין ע"ג.) גבי דף ארר חביב וארר חביב כררבה. דניון לחזיל בנפשוהו. ופריך: ואלו נערוהו שיש להם קנס
60 הבא

1 מו - לכנסה משבנה או לא. בטר קידה דאיסורין אוליגן ושריא ליה. או בטר נישואין
2 אוליגן, וכיון דבגרה - אסירא ליה. מן האיסורין כשריה - אלאמא בפסול כהונה בטר
3 נישואין אוליגן מולא פסול אלמנה שנתארסה לכוון גידול ומת. - כנס - אלאמא בטר
4 איסורין אוליגן. שאני **התם דרבינא אשר** - כי אם בתולה ממניו יקח אשה, והיא אשה
5 קרא יתיירא הוא. ומיעה מרבינן לקמן בפרקינן
6 (ס.א.א.) דאם אררס אלמנה נתמנה לחיות כיון
7 גידול יבנות. אלא ושמא - תירוצא הוא:
8 אררר יש לך לרבות. לא שתיים. אלא אישתינו
9 גיטוישאן - בוגרת שנתנה גיטוישאן מן איסורין
10 לנישואין, אלמנה לא נשתינה. **משנה** ולא
11 ישא את בתולה - פלוגתיהו מפרש בגמרא:
12 **גמרא** מפישה - אלמנה נתמנה משמע
13 חסר - שבי אלמנה" (ביאשית לח.) דומיא
14 דגורשה - ודגורשה כביאה ליה; וסוגמא היא.
15 דליה לך למיפק כדלפינן גורשה שיה אלמנה.
16 בתולה - או היה כתיב "בתולה יקח" - מקצת
17 בתולים משמע, והוא משמירי בוגרת. שיהא
18 דרביב "בתוליה" - מיחסרא בוגרת. דשמעין
19 בדענין כל בתוליה. בבתיילת - בירת יתיירא.
20 דשמעין דהכי: למודש במקום בתולה, דהיינו
21 כררבה. אם נבעלה לכוון גידול, אבל
22 בעילה שלא כררבה - לא. ולמיסר בעילה
23 שלא כררבה ליבא למימר מואי קרא. ולמיסר
24 עד שיהו כל בתוליה קיימין, ואפילו שלא
25 כררבה, כדררשה ליה אליבא דרבי אלעזר -
26 כיון דב"רש"לח" משמע בוגרת, כל שכן בעילה
27 שלא כררבה. הלכך, בן יחא קרא - למישר
28 אתא. וכדררשין. ורבי אלעזר ורבי שמעון סבר
29 - אי יהוה כתיב בתולה - שלימה משמע.
30 ומיחסרא בוגרת. השתא דרביב "בתוליה"
31 אפילו בעולה מקצת בתולים משמע. דרבות בוגרות -
32 בבתיילת - בירת יתיירא משמע שתיא
33 בבתיילת, שלא אברד מהם כלום על ידי
34 בעילה. בין כררבה בין שלא כררבה. וכן
35 דאררבה בוגרת להוריה. איצטרך למיסר
36 בעולה שלא כררבה. פסולה לכוונה - לכוון
37 גידול שמועל על בתוליה קיימין, ואפילו שלא
38 כררבה כשרה. ואין וזהו אלא הבעלה לאסור
39 לה. ולו תיהא לאשה - במאנס ערה בתולה
40 כתיב. **פרש** שלימה - מן האיסורין, וזה המאנס
41 כיון גידול הוא. או גורשה או חלוצה מן
42 האיסורין היא. אם כיון דהיינו הוא: היכי רפי -
43 דך ביאת אונס. שוב עליוהו כיון גדול. וזה תיפוק
44 ליה דהיינו לה בעולה - ונתניא לקמן: אונס
45 עצמו ומפסלת עצמו - לא ישא.
46 דא

34 **היינו** היכי דמי? **אלימא** בפרק דהיינו
35 **דהיינו** לה בעולה. **אילא** לאו שלא כררבה. ומימשום **אלימנה** - אין, משום בעולה - לא.
הא

יבמות. האב על יבמתו – פרק שישי דף ט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (טויטנולץ)"

החטופות

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

שאינו משלם קנס במפתה – ואם תומר: ודעו כינוי וטו, ואית ליה בתובה, כמו אלמנה
 לבחן גדול דיש לה בתובה, כדאמרין ביש מותרות' (יבמות פהא.) אף על גב
 דאסדרה מן החרות, ואם יכו – מאי נפקא מינה דאין משלם קנס? דריש ליה בתובה, והא לי
 קנס ומה לי בתובה ואמר רבינו יצחק דנפק מינה אלא מחלה למכירתה, ועוד נפקא מינה
 דלא משלם מן העדות כדון קנס, אלא מן
 החיותיות כדון חובות שהו. ועוד: דבבבת
 בעלה דרבנן, ועד גראה דהא אמר ר' במאי
 בנט – היינו מדרבנן, ולחכי פלטו פלוטא דרבי
 באנסת ויבדו, דבאנסת עצמו – מודה דלא דרי
 חלה, ומיהו, מעינן למימר דנקט אנסת חבירו
 לחיותין כדון דרבנן ומכשרי. **בבב** לחיות
 בעלה תחתיו – ואין לומר ומצאנה כדון דאקמור
 רב – היינו לרבי אלעזר, דאמר: רבינו
 הפנהה בריבא, וזהו דהא רב באמרייהו קאי
 וברייתא דלא כרבי אלעזר, דהא אמרי רבנן דחלה
 כשר. **חלל** מחייבי עשה – תימה כיון דלא
 יחלה קאי ימי אבשלח לרבי אליעזר בן יעקב,
 אם בן איהו דחייבי עשה גירא, דלא יחלה לאו
 הוא, כדאמרין בפרק בורחא' דקדושין (נחא.)
 בעל – לוקח משום לא יחלה' **אחלה** דמפיק
 הענין – ולא מוקמינן לא יחלה' אבשלח, אף על
 גב דמינה סליק – משום דמיסתר ספי לאקמיי
 אחייבי לוקי. **ואי** אתה עושה חלל מנדה –
 בחיות כדמינן מפרש, דאמרינן דלא נקף לחיותו
 חלה סלק חומר מנדי שום חייבי לוקי. חומה
 דמה לאלמנה וכדכא – שכן דון עצמן
 ממתלהו: וכו' תימה וכו' בני, כיון דבא עליה
 עשה וזה – הא לא דרי וזה, כיון דתפיס בה
 דקדושין **אלו** גירובת – ולא אמר:
 למה לי גירובת גירובת גירובת לא יחלה' ואם
 כדמרבין מינה מוכח עין ויש לומר: דאי לאו
 דליתיה דהה מוקמינן לא יחלה' לבגרת גירא,
 גירובת מסתבר לרביה פני ממוכת עין, משום
 דמוכת עין איבעדי בה משיעה, ולחכי כיון
 אלית' דבתיב ברישא לרבות גירובת, ולא היה
 ליש' דבתיב בסוף מוק למוכח עין, כיון שמשמע
 דגירובת עירפא ממוכת עין, דהא בגירובת לא
 פליגי, כדקמינן: וגירובת מנמא לא דרי כל אדם.
 ועוד גירא: דממשעות 'תחלה' מיימטא מוכת
 עין אפילו לרבי מאיר, ומפרקי בה גירובת אח
 למה לי קרא, וגיב מוכח עין לא פריך הב, ולחכי
 מוק קרא קמא בגירובת, ותימה בני השתא אח
 דרדשין דרשא: דאישר לא יחלה' ליש' ברישא,
 אף על גב דבתיב בסוף – משום דממשעות
 'תחלה' הוה לן למעשי מוכח עין, הוה פריש
 ומרביב מאשר לא יחלה' ליש',
 גירא בתולה בתולה מהתם – אמר רבינו חם
 מהתם – היינו מתוך גזול, ולא יכח שפירש
 כקונטרס דמ'בתולה' דאנוס ומפתה קאמר, וכן
 נראה לרבינו יצחק, דהא כבולא שנתעא לכ
 איירי באנוס ומפתה, ולא היה לה למימר מהתם.
 חומה – היינו כהן גדול, כדפריש גירובת אח
 דאירי בה, ומשום דרבי שמעון גררה מהתם, קא
 סליק דעתינן נקף מהתם, כדאמרין ראייה לבחן
 גדול עומד על כו', ועל כרחך לא לסמינא
 בעלמא נקטיה, ומפרקי בסעור, וזה אמר רבי
 שמעון ראייה לבחן גדול כו', ואי פריך משום דאין
 אה

1 שאין משלם קנס במפתה – שאם מפתה היא, ארזו ליה נשואין למפטרה מקמא.
 2 שהמפתה אין משלם קנס אלא כשאין כונסה, דכתיב: 'אם מאן ימאן' (שמות כב.) אבל
 3 אם 'מרת' ימחרתה לו לאשר' – לא יתן כולם. אבל אנוס נותן מן, אפילו הוא כונסה,
 4 דכתיב 'דבריסם בכו' 'ותן האיש השוכב עמה עלו תהיה לאשה'. אמרי' לשמענתא – דלא
 5 דרב הונא דאמר ומצאנה בגט. סופה לחיות
 6 מיבט עין תחתיו. – כלומר: סופה פתח יביעיל על.
 7 ולאבד תחתיו. סופה לחיות בעולה תחתיו –
 8 ואם נשא נשוי דקתי – לגמור קאמר, דמותר
 9 לקיימה, האילו ולעצמו בעולה, וסופה לחיות
 10 בעולה לו. ספר לא כרבי אליעזר – דאמר
 11 (יבמות טא.ב.) פני הבא על הפניה שלא לשם
 12 אישות – עשאה וזהו וקיימה עליה בלא.
 13 ומחייבי לאין דכדונה חיה תולד חלה. הרב
 14 קשר – לקמץ פברקין (שם.) כיש חלל מחייבי
 15 עשה – ורבי אליעזר בן יעקב לא כרבי אלעזר
 16 סבירא ליה, ולא וזה וזה, ולא קיימא עליה
 17 בלא אלא בעשה. דכתיב: 'בתולה יקח ולא
 18 בעולה, ולא הוא הבא מכלל עשה – עשה. ובתיב
 19 לא חלה אבוליה – ואפילו א'בתולה' יקח ולא
 20 בעולה'. דכתיב: 'ואפילו א'בתולה' הענין –
 21 דכתיב: 'אלה' בתר חייבי לוקי, לאשמעינן
 22 אלה שתי חייבי לאין חזקין מדין חייבי עשה.
 23 לפעשי נדה – שאם בא כהן על אשתו נדה –
 24 אין חולה חללו ונכתוב לפתח – חוליה ולא
 25 לפלוגתיה אתי, קשיא. לרב איש דמוק
 26 פלוגתיהו בטעמא דרבי קראי. אחותי אירסה –
 27 של כהן הדיוט, פברקין נשואה – פשיטא לא דאין
 28 טעמא, דכתיב: 'ולאחותו בתולה'. אנוסה
 29 ומפתה – אחותו כשנכנסה א' שתפלתה, ורבי
 30 הבל אין טעמא לה. וטעמא דפלוגתיה מפרט
 31 לקמץ. ומוכח עין אין טעמא לה דרבי רבי שמעון
 32 עין רבי שמעון לעשינה, דאמר מבהנין: מוכת
 33 עין אסורה לבחן גדול, אלא: לא בבל
 34 בתולה היא. שאינה ראייה לבחן גדול אין טעמא
 35 לה – דהבא הבא 'בתולה' תיב, ודבי כל
 36 אדם – ואפילו לרבי מאיר, דפסיל גירובת לבחן
 37 גדול – הבא הבא כיון שמוטא ארביב, כדלוקמץ.
 38 פיש לאעשה ומפתה – שאינה בתולה. יכול
 39 שאני מוציא אף מוכח עין – שאינה בתולה.
 40 לרבות את האירוסה – דאיבערך לרביא, ולא
 41 תימא: 'אישר לא יחלה' – פרט לאירוסה
 42 שהיתה לאיש, דהיתה לשון קדושין היא, ורבי
 43 גריסנן: למי לי קרא וזה אמר רבי מאיר בתולה
 44 סקצת בתולה שמשע – לעיל אמר הכי:
 45 מדיאעטרין סהמבס 'בתולה' לגבי כהן גדול
 46 דלרציא את הברית לרבי מאיר – מכלל
 47 דבתולה – ביראת בני משמע. מהתם – מכלל
 48 ימצא איש נטרה בתולה' (דבריסם כב.)
 49 מרשבקה
 50 **שְׁהוּיְהוּתָה עַל יְדֵי אִישׁ, וַיִּצְאָהּ עַל יְדֵי אִישׁ, הַתְּקוּרָה'** לְרִבּוֹת הַתְּקוּרָה. **אֵילוּ**
 51 **לְרִבּוֹת הַתְּבוּרָה, הָא לְפָהּ לִי קָרָא? וְהָאִמְרִי רַבִּי מֵאִיר: 'בַּתְּלוּלָה' אֶפְלוּ מִקְצַת הַתְּקוּרָה מִשְׁמַעוּ!**
 52 **אִיצְמִרְיָה, סְלָאָה דְרַעְתָּה אִמְיָנָה: גִּילָה 'בַּתְּלוּלָה' מִתְּהָמָה, מַה לְמִתְּלָן נַעְרָה – אִף פֶּאן**
 53 **נְמִי נַעְרָה, קָא מִשְׁמַעוּ לָן, וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאִי טַעְמִינְהוּ? דְּרַדְשֵׁי הַכִּי: 'וְלֹאֲחֹתוֹ**
 54 **הַתְּבוּלָה' פֶּרֶט לְאֲנוּסָה וּמִפְתָּה וּמוּכַת עֵין, 'אִישׁ לֹא יוֹרֵת' פֶּרֶט לְאִירֹסָה, 'וְתְּקוּרָה' לְרִבּוֹת**
 55 **אִירֹסָה שְׁתַּנְיִרְשָׁה, 'אֵילוּ' לְרִבּוֹת אֵת הַתְּבוּרָה. 'הַתְּקוּרָה' לְרִבּוֹת אִירֹסָה שְׁתַּנְיִרְשָׁה?**
 56
 57
 58
 59
 60

דכל אמת – מזה לא היה משני מידו, ולא היה דומהו גדול היה ליה למילק, ומוכח עין מהתם גמר לה רבי שמעון, כדקתיב בהדיא בביראתא. והיה רבינו יצחק, יצעה מוכח עין, והיה רבינו יצחק דומאב, רבנאנו מוכח עין מ'בתולה' עני שיהו כל בתולה קיימין, וגמר מהתם – היה ליה למיפריש הבא: מי שהיה על ידי איש, יצעה מוכח עין, והיה רבינו יצחק דומאב.

1 והא אמר רבי שמעון בתולה שלימה משמע – תימה, לדלעל פריך: למה לי לרבות הבוגרת
2 – והא אמר רבי נאמר 'בתולה' – אפילו מקצת בתולים ומשמעו משמע דהא היה
3 סבר בתולה שלימה – לא הוה קשה לן מיהו. והשתא פריך אפכא ואמר רבינו יצחק,
4 הדבא פריך הכי: והאמר רבי שמעון בתולה שלימה משמע, ולהכי מכשרי הוה בבין גדול

5 בוגרת – ואם כן למה לי הבא 'אילו' לרבות
6 בוגרת? גוף 'בתולה' מ'בתולה' מתחוס משני
7 טעמא דידעה נמי מתבא. ואם תאמרו מאד
8 דרמב"ן הכא בוגרת, למה לי ירר 'בתוליה'
9 לעל להכשיר בוגרת? נילף מתבא ואמר רבינו
10 יצחק: דרריך למכתב הוה בתוליה בידה, משום
11 דבענן אורח לא אפשר למכתב יתור של בית.
12 ר'בתוליה' למדוש מנייה: עד שיהו כל בתוליה
13 קיימין, למעוטי שלא כדרכה ומכות עין,
14 כדפרש"ת לעיל. **א**ינה ודעת יקימנה –
15 לא היה צריך למדק הכי, אלא: אה טק אפילו
16 ודעת – יקימו בו. אלא שרעה לדעת
17 משנתים דכל אשה זודעת משמע דאניה זודעת
18 – קיימו, וטק נמי, אפילו ודעת – קיימו. ובאידך
19 קרא ריטק גוף לא דיער משמע דהא ידע, או
20 גדולה ואפילו לא ידעה – הרגנו.
21 **בראיוה** ליבעל הכתוב מדרב – ריודעת
22 איש' היינו אראה ליש' דהא רבתיב 'אשה'
23 דמשמע דקא גדולה – היינו משום דליקטו
24 קראי. ומתוך כך קוממין ובראייה ליבעל הכתוב
25 מדרב. דאי לא כתיב 'אשה' אלא סתם וכל
26 'ודעת איש', דהא אמנא דהאי קרא נמי בטק
27 איירי. ובטק ודעת – הרגנו ושאינה ודעת –
28 יקימו. אבל גדולה – אפילו אין ודעת הרגנו.
29 **סימן** לעבירה הדרוקן – על ידי העבירה או
30 הדרוקן, בארמיתין ביבמה מוליקין (שבת ל"ג).
31 הדרוקן לאו היינו ידוקן, כדאמר ב'הוראה'
32 (ברכות ס"ב). אבל קצת יש להדרוקן דוקת פנים.
33 כדאמר: וכל שפחה מוריקת.
34 **קברי**

1 דרמב"ן לבר וזניה – דרבי נבטי עין לא פליג אהי שמעון לחודיה. ושקביה רבי
2 ויסי דהוה רב וזניה בארסיה. מכלל דבמות' עין כרבי מאיר סבירא ליה לרבי יוסי,
3 דנמנא לה. מ"לא הוית' – דרדשי ליה לרבי מאיר: מי שדחיהה על ידי איש. **והא**
4 **אפקי** – רבי יוסי להוציא את הארסיה. **וה** מ"לא הוית' – להוציא את הארסיה.
5 מ"לאיש" – למישרי מוכח עין, שאין מקולקלת

6 על ידי איש. **והא** אמר רבי שמעון – לעיל
7 'בתוליה' – שלימה משמע, מדארימתיך
8 'בתוליה' למישרי בוגרת לבחן גדול. **בשה**
9 לבחונה – לא מלוקטין לה בנות. **א**י ה"ב אפילו
10 שלש שנים – נמי להכשיר לרבי שמעון.
11 ובכלר שלא תהא נבעלה. **והא** קרא אבעלה
12 והוה קאד פקדי ליה, וקאמר כל שאין נבעלה –
13 הוה לנכס. כדרב **הוא** – לא מצינא אמרת דבת
14 שלש שנים לימא קרא 'דחודי'. **ו**ד' **הונו** חובי –
15 'אשה' משמע גדולה, וקאמר קרא: ודעת –
16 הרגנו, ושאינה ודעת – חודי, מכלל דטק, אל
17 שגא וכלי וכל אשא חבי – חודי, ובכתיב: 'וכל
18 הטה' וגו. **א**י הוסי – מדקשו קראי אהרדי על
19 ברחי' 'ודעת' דקרא ראשה לא דיער – לא
20 ידעת ממש קאמר, דאם כן, לא מותרגא
21 דקראי וקראי. אלא בראיה ליבעל הכתוב מדרב
22 – וכל אשה הראייה ליער – הרגנו, והשתא
23 משמע: אשה – אפילו טק בה שלש דראייה
24 ליער. ולא הדרוקן. **הא** טק כן דיער בין לא דיער
25 – חודי. **והא** בראיה קא משמעו קרא. אלא
26 'חודי' לבס' דקאמר ר'רמנא – בפחותה מבת
27 שלש קאמר. **בראייה** ליבעל – אף על פי שלא
28 נבעלה. כשהוא אומר וכל חתן אשר לא ידעו
29 חודי – הא אשה, אף על פי שלא ידעה –
30 הרגנו ויהי בראיה ליבעל משמעו קרא. **פניה**
31 מוריקות – נה' סה' הדרוקן – פניקן על עובר
32 עבירה מוריקין. **מאני** יבש נלעך – בימי פולג
33 בגבעה, שחרונו כל אנשי יבש נלעך על השול
34 באו להלחם בשבט בנימין כשאר אויבי. **חודי**
35 כל שלא נבעלה, ונתחם לתורמים שבט בנימין
36 לנשים. כפירוש שמעון לך – מנייה דרבי יודישע
37 אן כן. **א**י כבללא – דרשמעת מניה מלחא
38 דדייקת מניה דסבירא ליה כרבי שמעון. **מא**
39 כלא – מאיזה ככל היה לה לומר. **עיקרי** –
40 לפסול משפתות העיר. **ויבטנ** בנימין, והבשירה
41 – תדיעה תחת בעלת בתך. **ו**אי כבללא **מא** –
42 ואי מאיה ככלל שמעי ליה לרבי יעקב. **מא**
43 איה ליה לרבי יודיא לאותבחה, דקא בעי מנייה
44 כפירוש שמעי לך או כבללא? **הכא** סופה
45 לחיות וזנה תחתיה. **תבמיא**, אי סבירא ליה
46 דפסול – משום וזנה סבירא ליה, ואם כן – לא
47 שגא בתחלה ולא שגא עירבא – אסירא.
48 וקשיא ליה – כדאפקי' דלמא תהם הוואל
49 ואניסיה אטיסוב. ומשני הכי – כדנשני' בשלמא
50 תהם סופה לחיות בעולה תחתיה בר. **מפיקנא** לך
51 רבי יעקב מאוני – כלומר: משמתוך לך, ופסיק
52 על כדוק.

25 אומר: "וכל חתן בגשים אשר לא ידעו משכב וכו'" הוה אומר בראיה ליבעל חתן
26 מנא ידעו? אומר רב הונא בר בוןא אומר רבי שמעון חסידאי: העבירים לפני החיצין, כל שפניה
27 מוריקות – בידוע שהיא ראויה ליבעל, כל שאין פניה מוריקות – בידוע שאינה ראויה ליבעל.
28 אומר רב נתן: סימן לעבירה הדרוקן. פיוצא כדכר אהא אומר: "וימצאו מיושבי יבש נלעך
29 ארבע מאות עשרה בתולה אשר לא ידעו איש למשכב וכו'". מנא ידעו? אומר רב הונא:
30 ה'יושבים על פי חבית של יין, בעילה – ריחה נודף, בתולה – אין ריחה נודף. ונעבירנהו לפני
31 ציץ! אומר רב הונא רביה רבך נתן: "לרצון להם" פתיב, לרצון ולא לפורענות. אי הכי כמדון
32 נמוי אומר רב אשי: "להם" פתיב, להם לרצון ולא לפורענות, ולכברים – אפילו לפורענות.
33 אומר רבי יעקב בר אבדי אומר רבי יהושע בן לוי: הלכה כרבי שמעון בן יוחאי. אומר ליה רבי
34 יודא לרבי יעקב בר אבדי: בפירוש שמעי לך, או מכללא שמעי לך? מאי פלגא? דאמר רבי
35 יהושע בן לוי: עיר אחת היתה בארץ ישראל שקרא עליה ערער, ושגא רבי את רבי רומנס
36 וכדקרא, ומנא פה פת גיורת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד – והכשירה לרבי רומנס.
37 אומר ליה: כפירוש שמעי לך. ואי מכללא מאי? דלמא שאני התם, הוואל ואנסוב – אנסוב.
38 דהא רב ירבי יתנן דאמרי תריוהי: בוגרת ומוכת עין – לא ישא, ואם נשא – נשוי. הכי
39 השקא? בשלמא התם – סופה לחיות בוגרת תחתיה, סופה לחיות בעולה תחתיה. **הכא** –
40 סופה לחיות וזנה תחתיה? וב ספקא מתני לה מכללא, וקשיא ליה הכי. הוואו כהנא דאנסוב גיורת פחותה מבת שלש
41 שנים ויום אחד. אומר ליה רב נתן בר יעקב: מאי האי? אומר ליה: דאמר רבי יעקב בר אבדי אומר רבי יהושע בן לוי: הלכה כרבי
42 שמעון בן יוחאי. אומר ליה: זיל אפיק, ואי לא – מפיקנא לך רבי יעקב בר אבדי מאינוף. תניא וכו' הוה רבי שמעון בן יוחאי אומר
קברי

התוספות

1 אין פספסין - את האמטולע עליהם. אתם קרוים אים - וגבי טומאת אויל כתיב: אדם
 2 כי ימות באהלו (במדרש יט.) נפש אים - במדיו כתיב. ומשני: וה דקר ליה אדם -
 3 משום דלא למכתב בחומה גביהו. כדכתיב: 'ומוריס ובקר', וגבי בחומה מקור אדם.
 4 אבל אורח טומא - לא מקור. איש נראה נהיה היז. כל חורג נפש - במדיו כתיב.
 5 ומדעו טומאת שבעה - אלמא מיטמו. פסגו
 6 ומשני מי מפשיטו - וגבי מנע שבתיו 'ונגע'
 7 כל בעצם וא בחליו' דלא כתיב אדם. הלכך. אף על
 8 גב עולא לא מקורו אדם משום ובשמי. אלמור
 9 לומר בתולה פסגו יקח אשה - האי 'אשה'
 10 לא איצטרך אלא לדרשא. מינה אין - כלומה
 11 המלך מינה, אבל אחיו הכתיב ונתחדיו לא
 12 מנהה נתמנה לא - נחמה לא קנינ' דודי
 13 משמע דראי היה לכך. קריו קניינא הבא -
 14 קשר של שרשע יאן רזאה אכן. שלא היה ראי
 15 לכך, אלא שתן ממון ומינהו. משנה חולץ
 16 - כון גדול. לוי מיבם - דאלמנה היא
 17 ואסורה לו. ומלא לא תעשה ועשה -
 18 'אלמנה לא יקח', בתולה יקח' (יורקא ולא)
 19 בעולה. משנה אלא אם כן יש לו הניין -
 20 משום דמצעה לא פריה ורביה, והוא גוי
 21 ישראלי. ובמריא פריה אמת נקט כון. שריא
 22 ונה האסורה בתורה - דבמריא מפרש לה. אלא
 23 תורות והמשחררה - דביאת נכרי ועבר
 24 פסלה. ושנבעלה בעילת ונת - כון ישראלית
 25 הגבעלה לפסול לה.
 26 גמרא
 27
 28 האלמנה ונתקמה לחיות בתוך גדול שיבגום - תלמוד לומר: 'קח אשה'. אי הכי שמורת יבם
 29 נמי! 'אשה ולא יבמה'. מעשה ביהושע וכו'. מהו - ליה. נתמנה - לא. ביהוה לוי: קמיר
 30 קחוינא קיח' דאמר רב אפי: תקנה דידיו עייליה בתו מרתא איה. פיתום לינאי ומלא, עדי
 31 עד דבוקי ליה להלמנה. רבין. משנה בתוך שמת אחיו - חולץ ולא
 32 מיבם. גמרא קח פסוק ותיגי, לא שניא מן הארוסין ולא שניא מן הנשואין. בשלמא מן
 33 הנשואין - עשה ולא תעשה הוא, ואין עשה דוחה לא תעשה ועשה. אלא מן הארוסין,
 34 ובא עשה ודחה את לא תעשה! גיירה ביאה ראשונה אמו ביאה שניה. משנה בתוך הדיום
 35 לא ישא אילונית, אלא איכ' יש לו אשה ובנים. רבי יהודה אומר: אף על פי שיש לו
 36 אשה ובנים - לא ישא אילונית, שהיא זונה האמורה בתורה. והכמיים אומרים: אין זונה
 37 אלא גיורת, ומשחררה, ושבעלה בעילת ונת. גמרא אמר ליה ריש גלותא לרב הונא:
 38 מתי איתא? משום פירה, לרביה. ורביה פתיה הוא דמפקדי, וישאל לא מפקדי?!
 39 אמר ליה: משום דקא פני להמתינין איהו, רבי יהודה אומר: אף על פי שיש לו אשה
 40 ויש

1 חיינו בני אדם היראין. ממנע ומשא מי מעשירו - ואף על גב דכתיב: 'ובל אשר יעו על פני השדה וגו' א בעצם אדם' (במדרש יט.) - הא דרשינן בניור פרק 'בחן גדול' (גאג) לעינן
 2 אהל. ואמר רבנו יצחק: דאין הלהב כריב שמעון, דרבן שמעון בן גמליאל פליגי עליה. כדתנן במסכת אהלות (פרק טו משנה ט, כ"ט. כ"ט. ע"א.) הלהב כמותו במשנתו. ועריבים בתים ליהוד
 3 מקברי נכרים. ובפרק 'ההקדל' (בבא מציעא קי"ח.) בעבודא דאלוהי הדשיב לרבה רב אבהה כריב שמעון בן יוחי דבאבא - דחייק אפי מרדכי לוה. ועיקר טעמא שיהיה סומך על רוב ארונות שיש
 4 בתוך פתוח שתת. וזו היא הילת בבל מן מקום לדחות. וכן משמעו ביהודה קורב רבי עקיבא ואמר ליה: לאו בתוך נזיר מרזא ליה. צדיקים אינם מתגמלים. ועיקר טעמא לפי כבוד מרצה
 5 שיהיה מזרזינא מלכות יהודי דאימא לקבור. והמה, בבתי נכרים מתחיליים ליבנם. כדתינא בתוספתא דאהלות: מדרותו נכרים - מנאמין; בורעה לארץ - שחרים. עייליה ליה מרחא בת
 6 ביתום לינאי מלכא - לאו אינו תיני כון גדול דבפרק 'האומר' בקידושין (ס"א.) דאם כן - לא היה מושבי אחר במקומו. כהן גדול שמת אחיו חולץ ואף מיבם - ואם תמרז: מירשא
 7 שבעתיו לה. דקתינא שפתיה יבם לבתן הדישו ונתמנה ליהת כון גדול לא יבשו: ואמר רבי חייק דבאבא - חולץ אחא לאשמעונין, ודלקת דיהא יבם עינן ודקת רבנן גדול שרוקקת לפניא לא
 8 דיבאת ליה. מכל מקום, בן למר זכר אסרא מטעם ונה. ואחא חזקאל ואמטמא אקרי. והקשה דרב רבתי משה פומביטי: איהו דבאבא שמעון דגירתא אסורה לבתן מארייתא מטעם
 9 ונה. ובפרק 'אין עממייך' (עבודה זרה ל"ה.) אמר: רבית דין של חשונאי. גזיר דבאבא על הגבריה חייב משום 'נדה שפחה נכריה ונה'. פירש: אם הוא כון חייב משום ונה. ואיכא למנאן
 10 דאמר מישה 'נדה שפחה נכריה', אבל משום ונה - לא. דגישיה לא מפקדי: ובמורה (כ"ט.) נהא. דאמרינן לה מחייב משום רבתי: 'אל תקח' - ורבינא לא קיטין בה
 11 'לא תקח' ולא הפסיד בה קדושיה. ולא קישן אף נה תולד ורע. ואתא חרות מתייתא ארוי, ואלא לרבה דפליגי עליה לאמרת ארוי, וזהו ונאחז. וזהו פירוש כון ונה נכריה. וזהו שנת ישראלית אטבת
 12 אסור. וכן ברא עליה לוקח משום ונה - קשה ויש לומר: דבאבא לא פליגי אלא היבא דניתה, דליף לה מונתה ישראלית. וכאמור רבא. אבל לא ונתה - מודה דלא מיתסרא משום ונה
 13 בוקאמר אבי, משום רבתי: 'לא יחל'. היבא ולא ונתה ותיבכו לומר. אבל גיורת רשיין בת קדחה וחייל - אסורה משום ונה. אף על גב דלא ונתה. שבעלה בעילת ונת -
 14 פירוש בקנטינא: ישראלית שנבעלה לפסול לה. ואפי' אמר לומר, כן, דמתייב לאין דתפסי בה קדושיה לא היה ונה, אלא מחייב כריתו. כדפירשתי בהדילף' (ביבמות ט"א.)
 15 כל

כל ביאה שאין בה פירעון - קטנה אחיא לכלל פירעון בלשתגדלו, ולא מנעט ללא דיבא דלא אחיא לעולם לכלל פירעון.

אין בתולה אלא נערה - קשה: והוא תנא אביאי איצטריך בשום מקום לכתוב נערה בתולה וכן הוא אמר ונתערה כתוב מראה מאד - תימה: הדבא משמע דרבהק

נערה היתה: ובסדר עולם (פרק א) תנאי בהדיא: שדיחה בת בששנאשה יצחק, ואי אפשר להניח, היה תנאי הוה: יצחק אבינו שבשקיע על בני הובחא היה כי נעשה ושלש שנה, ובו פירעון שלשים ושלש: כדתיבי בקרא: ואי והיה בת ארבע עשרה ברתה בת שלש: הרב רבינו שמואל חסיד משפיראי הובח שדיחה בת ארבע עשרה: מדינתא בספרי: ששה וזות שנתדון שותו: וקחשיב קרית דרבקא: וקחת חיה מזה שלשים ושלש: כדתיבי בקרא: ואי והיה בת ארבע עשרה בששנאשה: או החשבון מוכון: כדבשולחן ערוך היתה בת שלשים ארבע: ועיקב היה כי תעביט ותשע שבתות רבקה - הרי מזה שלשים ושלש: שדרי כשנתה היה כי ששים ושלוש, שאו מת ישמעאל, וכל שנתיו של ישמעאל מאה שלשים ושבע: כדתיבי ושמעאל (גדול מיתבאן ארבע עשרה שנה: ויצחק כי ששים שנה בלדת אדם, אם כי ישמעאל) כי שבעים ארבע: ונשאר מלידת יעקב עד סוף שני ישמעאל ששים ושלוש: וארבע עשרה נתמן בבית עבר: כדארמיון במגילה (ו.א), ועשרים שנה בבית לבן: ושני שנים בדרך: ואז מזה היה כדארמיון (מדרש שלחן קדוש פרשה ב) אכלן כבת - שתי בכיות, זה רבקה ונתיקחה - הרי תשעים ותשע ועירך לומר ומדרשת הלוקים זה אהוה.

פניו אבא על תפיהו כר - לא דוקא קטן: פניו, דכל שני גושי שמונה על אשתו: דחשבה וזה.

לא יבטל אדם מפרהו רבקה: - אף על גב דמרישא שפעניו לה, ורביה: כון הדיוט ללא ישא אילוניו, ולא דוקא כון, כדארמיון ליל: לא ממוקס איצטריך הבא להך דיוק דברמא: או שמשק מולתא דבית שבתי ואלו הדר תני לה: מאשה לא בטיל - פרש בקדושה: מרלא קוני' לא יבטל מאשה: אינא: דאמר קדוש פרשה ב) לואי לישנא דיוק מרלא קוני' לא ישא אדם אשה שבתה: גנים אלא אם פן יש לו גנים.

נפקא מינה למכור ספר תורה בשביל גנים - כלומר, לואי מילתא נמי נפקא מינה: ולא גריסין: למאי נפקא מינה - דהא טובא נפקא מינה, כדקארמ דהרייא: אין לו גנים - נושא אשה בת גנים, לו גנים - נושא אשה לראוה גנים: ועד אמור רבינו יצחק דמצי למיטוי דרפולו יש לו גנים לשלם מעוה לישא בת גנים: אלא מרדו הדיבא דעירך למכור ספר תורה מלאך בת גנים, כיון דיש לו גנים - לא ימכור מאד: שמונא שאינה בת גנים, ולא יצטריך למכור.

ורבך ויבך, ששנאמר: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם:

הוא, ואונם בישיראל מישאר שרי, רב פפא אמר: בכתן גדול, והאי תנא הוא, דתניא: "בתולה" ויבול קטנה - תלמוד לומר: "אשה", או "אשה" ויבול בוגרת - תלמוד לומר אמר: "בתולה" הא מיצד? יצתה מקלל קטנות, ולכלל פגרות לא פאחה, רב נתמן פר יצחק אמר: היא תנא הוא, דתניא: "בתולה" אין בתולה אלא נערה, וכן הוא אמר: "הנערה טובת מראה מאד בתולה": רבי אליעזר אמר: פניו הפא על הפגויה שלא לישא אשתו - עשאה וזהו. אמר רב עמרם: אין הלכה כרבי אליעזר. מושגה לא יבטל אדם מפרה ורבךה אלא אם פן יש לו גנים. בית ששאי אומרים: שני זכרים, ובית הלל אומרים: ויהי לרב נתמן אמר שמואל, דאמר: אף על פי שיש לו לאדם פגה גנים - אמור לעמוד בלא אשה, ששנאמר: "לא טוב היות האדם לבדו", ואיפא דאמר: הא יש לו גנים - בטיל מפרה ורבךה, ובטיל נמי מאשה. ניקא מיתיה מיתובא דרב נתמן אמר שמואל! לא, אין לו גנים - נושא אשה בת גנים, יש לו גנים - נשאו אשה דלאו בת גנים. נפקא מינה: למכור ספר תורה בשביל גנים. "בית ששאי אומרים שני זכרים". מאי מעמיהו דבית ששאי - ילפינן ממשנה: "בית ששאי" שני זכרים, וילפינן ממשנה: "בית ששאי" שני זכרים, וילפינן מפריותו של עולם. ובית ששאי, ילפינן מפריותו של עולם! אין דנין אפשר

גמרא פוק עיינן בה - אמאי לא ישא את קטנה. רבי מאיר חיש לביעוהא - כדתינא לקמן: קטן שמת ימצא כר - הכי נמי חיש רבי אליעזר דשמת תמצא קטנה זו

אילוניו. קטן וקטנה - או קטן או קטנה. איש ברים - בפרשת חליצה: "ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו". פנינים בקרוהו - כיון דלאו בני הקהות שני גינתו - פנינא עמט

אח שלא במקום מעוה: ודחמנא פטירה, ודתיבי "איש תלד" (דברים כו) - פרט לאילנות: ואינה חליצה - דאינה נפטרה לישוק בחליצה: דאין מעשה קטנה כלום. אבל מתייבמת, ותגדל אצלו. ותתקיים מצות יבוט. כשפס - לשון טועה, שטעה מתחת בעלה לאחריה. דלרבי

אליעזר אין זונה אלא אשת איש. מופקרת - ואפילו פניה, מאחר שתקדשה עמוה לכל - קויה וזהו. אבל משום בעילה אלא, ותגדל וזהו הפגויה. הלך בעלה - בלית זרד הגדול

והולכה להשקטה מי המרים, שקינא לה ובסתרה. ואסורה לו עד ששתעה - עשאה וזהו. והוא נבעלה לפסול לה. ואם מת - אסורה לכהן. אלא נזירה - דבעלה בנזירותה

לגברים, וכן משוחררת. דרבי ועבד, והואיל ולא ידן קדושין נעדרו - פסלי. ושבעלה - לפסול לה. כגון אחיו מכל העיריות, ונגדו בת ישראל נתקן וממור. לבי גילת - קדושה קטנה לא כלום והיא, והיא ליה כאנסת עעמו ומפורשת עעמו. פכילי לב - נמי מוביל לב. ואי קדשה אבוח בון - האב ובאי לקדש בתו

קטנה. בפרק קמא דקדושין (ג.ב) "את בתו נתתי לאיש הוזה". הא רבי אליעזר היא ולא רבנן - בתמייה, דקתני לעיל: רבי אליעזר אמר כון לא ישא את קטנה, ובשעת פולציה רבנן בעילה, ובי האי זונתא נמי פלגינן תלמידיה - ותננה עליה, לפי שאין בה דעת כלום. רב עבא אמר

בכתן גדול והאי תנא הוא - דאמר קטנה מנוורה הכתוב. בתולה - עממיו קרא אשה, [משאה לא בפיל] - מותקנה: לא יבטל אדם מפרה רביחא אלא אם כן יש לו גנים, ולא קתני לא יבטל אדם מאשה אלא אם כן יש לו גנים

שנוע מעמיהו: והאי שן לבינא מאשה לא בטיל דרביך לישא אשה, אבל אין צריך לחור אדרי ראייה לבנים. לפסור ספר תורה - כרי לישא בת גנים, ואם יש לו גנים - לא ימכור. אלא ישא עקרה או זקנה. בית ששאי אומרים שני זכרים - אבל לא זכר וקטנה. פרשן פסמה - שכיון שחיה לו שני גנים - פישין מן האשה.

מפרייתו של עולם - אדם וחדו. משא

הוא, ואונם בישיראל מישאר שרי, רב פפא אמר: בכתן גדול, והאי תנא הוא, דתניא: "בתולה" ויבול קטנה - תלמוד לומר: "אשה", או "אשה" ויבול בוגרת - תלמוד לומר אמר: "בתולה" הא מיצד? יצתה מקלל קטנות, ולכלל פגרות לא פאחה, רב נתמן פר יצחק אמר: היא תנא הוא, דתניא: "בתולה" אין בתולה אלא נערה, וכן הוא אמר: "הנערה טובת מראה מאד בתולה": רבי אליעזר אמר: פניו הפא על הפגויה שלא לישא אשתו - עשאה וזהו. אמר רב עמרם: אין הלכה כרבי אליעזר. מושגה לא יבטל אדם מפרה ורבךה אלא אם פן יש לו גנים. בית ששאי אומרים: שני זכרים, ובית הלל אומרים:

ורבך ויבך, ששנאמר: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם:

הוא, ואונם בישיראל מישאר שרי, רב פפא אמר: בכתן גדול, והאי תנא הוא, דתניא: "בתולה" ויבול קטנה - תלמוד לומר: "אשה", או "אשה" ויבול בוגרת - תלמוד לומר אמר: "בתולה" הא מיצד? יצתה מקלל קטנות, ולכלל פגרות לא פאחה, רב נתמן פר יצחק אמר: היא תנא הוא, דתניא: "בתולה" אין בתולה אלא נערה, וכן הוא אמר: "הנערה טובת מראה מאד בתולה": רבי אליעזר אמר: פניו הפא על הפגויה שלא לישא אשתו - עשאה וזהו. אמר רב עמרם: אין הלכה כרבי אליעזר. מושגה לא יבטל אדם מפרה ורבךה אלא אם פן יש לו גנים. בית ששאי אומרים: שני זכרים, ובית הלל אומרים:

ורבך ויבך, ששנאמר: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם: "ובר ויבךה בראם": ובר ויבךה בראם:

[דף י"ח ע"ב]

גמרא תני: המוכר פירות לחכירו ולא צימחו, אפילו זרע פשתן – אין חייב באחריותו. ואם התנה עמו מתחילת הזרע – חייב באחריותו.

מהו נותן לו? דמי זרעו. ויש אומרים: נותן לו דמי יציאותיו.

הכא – מקבל עליו. ברם תמן – ימעט.

הכא – ובלבד מנזפת. ברם תמן – מין.

הכא – ובלבד בדרך מענו. ברם תמן – ובלבד בדרך משואו.

הכא – רבי שמעון מודה. ברם תמן – רבי שמעון אומר: שני מיניו הן ואין מצטרפין.

רבי חייב בר פא שאל: סאה הימין שנפלה לתוך מאה של חולין, כהן וישראל מהו שיחלקו את השבח?

רבי יצחק בר טבליי שאל: סאה של הימין שנפלה לתוך מאה של שעורים, מוכר ולוקח מהו שיחלקו את השאר?

אמר רבי בון בר חייב: נישמעיינה מתדא, הבורר צורות מתוך כרייו של חכירו – חייב לשפות לו.

רבי בון בר כהנא אומר: באומר: צבור ואקנה. אבל אם היו צבורין משעיה ראשונה – לא בדא.

תני: "מאה חביות אני מוכר לך" – חייב להעמיד לו יין יפה ברוב היין הנמכר באותו מקום.

"מאה חביות יין אני מוכר לך" – חייב להעמיד לו יין יפה ברוב היין הנמכר באותו חנות.

[דף י"ט ע"א]

"מאה חביות אלו אני מוכר לך" – אפילו חומץ הגיעו.

רבי חייב בר ווו: בשתיי הפנקנים ללוקח, יכול מימר ליה: לשתייה מכרתיו לך.

בדק חבית להיות מפריש עליה והולך, עד שלשה ימים – ודאי. מיפן והילך – ספק.

רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: שלשה ימים הראשונים – ודאי יין. האחרונים – חומץ. אמצעיים – ספק.

אמר רבי אבהו: אני שמעתייה מפנו, מה מעבד, ומר רבי יוחנן: עד שלשה ימים – ודאי, מיכן והילך – ספק.

רבי לא בשם רבי לעזר, רבי יסא בשם רבניו, דעלין ושמעיון מבי מדרשא, דבר עיטיון במחמ, כהדא דרבי יהושע בן לוי בתבית.

איבד מחמ שופה, וכא ומצאה חלודה? רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: שלשה ימים הראשונים – וודאי טמאה. אחרונים – טהורה. אמצעיים – ספק.

אמר רבי אבהו: אוף שמעתייה מפנו, מה מעבד, ומר רבי יוחנן: עד שלשה ימים – ודאי, מיכן והילך – ספק.

רבי חייה בר ווה שאל: בא בסוף שבוע ומצאו חומין – ברור? או מיכן ולהבא?

רבי יצחק שאל: עבר הפרק בסוף ארבעים יום – בוחו של פרק ביטל כח של ארבעים יום? או כח ארבעים יום ביטל בוחו של פרק!

רבי קריספה שאל: בכל שנה בודק, או אחת לשלשה שנים?

נישמעינה מהדא: המוכר יין לשנה – תויב באחריותו עד החג. אמר רבי יודן: תיפתר, כגון אילין גלילאי דלא קטפין כרמיהון אלא בתר חגא. ולית שמע מינה כלום.

ויידא אמרה דא, ישן משל אשתקד, מיושן של שלשה שנים! נימר: משם הדא מטמועיתה.

מה? תבית אחת הוא בודק? כולחון תלויות בה? כל אחת ואחת הוא בודק ואין מחמיצות?

אמר רבי שמו: אית בני נש, מקשיון על גרבא מדלעיל, וידעין מה דאית ביה מלגיו .

הלכה ב' מתני' המוכר מקום לחבירו לעשות לו בית. וכן המקבל מחבירו לבנות לו בית תקנות לבנו, בית אלמנות לבתו – בונה ארבע אמות על שש; דברי רבי עקיבה. רבי ישמעאל אומר:

[דף י"ט ע"ב]

רפת בקר הוא זו.

הרוצה לעשות רפת בקר – בונה ארבע אמות על שש.

בית קטן – שיש על שמנה. גדול – שמנה על עשר. טריקלין – עשר על עשר. רימוז – פחצי ארבו וכחצי רחבו, וראייה לדבר – היכל ובתליו.

ר'ן שמעון בן גמליאל אומר: בכנין היכל.

גמרא תני: קנטור – תיב להעמיד לו שתים עשרה על שתים עשרה.

רב המנונא ספרא שאל לרבי חנינה: פתוב אהד אומר (מלכים א ו, ב) קומתו שלשים אמה. וכתוב אהד אומר, קומתו עשרים אמה? ולא הוה דשמעה ולא אמרין ליה בלום.

שאל לרבי ירמיה: אמר ליה: מן הפרקע ולמעלן – שלשים אמה, ומן הדביר ולמעלן – עשרים אמה. אמר רבי אבהו: מפפליה דביר? דביר הוה עומד מן הפרקע ועד הקורות, דכתיב, וספון בארז מן הפרקע ועד הקורות!

אלא, מן הפרקע ולמעלן – שלשים אמה. מן הכרוב ולמעלן – עשרים אמה.

אמר רבי תנחומא: מסורת אנדה היא, שאין מקום דביר עולה מן המניין.

אמר רבי לוי: ולא מקום ארון עולה מן המניין.

אמר רבי לוי: ותני בן בשם רבי יודה בי רבי אלעאי: ארון עומד באמצע, וחולק הבית עשר אמות לכל רוח.

הלכה ג' מתני' מי שיש לו בור לפניו מביתו של חבירו – נכנס בשעה שדרף בני אדם נכנסין, ויוצא בשעה שדרף בני אדם יוצאין. ואינו מכניס בהמתו ומשקה מבורו, אלא ממלא ומשקה מבחין. זה עושה לו פותחת, וזה עושה לו פותחת.

מי שיש לו גינה לפניו מוגנתו של חבירו – נכנס בשעה שדרף בני אדם נכנסין, ויוצא בשעה שדרף בני אדם יוצאין. ואינו מכניס לתוכה תגרים. ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת. וההיצון – זורע את הדרף.

נתנו לו דרף מן הצד מדעת שניהן – נכנס בשעה שהוא רוצה, ויוצא בשעה שהוא רוצה. ומכניס לתוכה תגרים. ולא יכנס מתוכה לתוך שדה אחרת. וזה וזה – אינן רשאין לזרעה.

גמרא תני: ההיצון – אין זורע את הדרף, דו אמר ליה: מעלל אנא שרע.

הַפְּנִימִי – אֵין זֹרַע אֶת הַדְּרָף, דִּו אָמַר לִיה: אֶת הַיַּיִם עַל דִּידָךְ וְדַיִישׁ עַל דִּידי.

[דף כ' ע"א]

הַלְכָה ד' מִתְנִי' מִי שֶׁהֵיטָה דְרָף הַרְבִּים עוֹבְרֵת בְּתוֹף שְׂדֵהוּ, נְמָלָה וְנָתַן לָהּ מִן הַצַּד, מַה שֶּׁנָּתַן – נָתַן, וְשָׁלוּ – לֹא הִגִּיעוּ.

דְרָף הֵיחִיד – אַרְבַּע אַמּוֹת. וְדְרָף הַרְבִּים – שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמּוֹת. דְרָף הַמְּלָף – אֵין לָהּ שִׁיעוּר. וְדְרָף הַסְּכָר – אֵין לָהּ שִׁיעוּר.

הַמַּעֲמָד, דִּינִי צִיפּוּרֵי אָמְרוּ: בֵּית אַרְבַּעַת קַבִּין.

הַמּוֹזֵר מְקוּם לְחִבְרוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קָבֵר, וְכֵן הַמְּקַבֵּל מְקוּם מִחְבִּירוֹ לַעֲשׂוֹת לוֹ קָבֵר – עוֹשֶׂה תּוֹכָה שֶׁל מְעַרְה אַרְבַּע אַמּוֹת עַל שֵׁשׁ, וּפּוֹתֵחַ לְתוֹכָה שְׁמֹנֶה פּוֹכִין, שְׁלֹשָׁה מִיָּכָן וְשְׁלֹשָׁה מִיָּכָן וְשָׁנִים מִכְּנַגְדּוֹ.

וְהַפּוֹכִין – אֶרְבֵּן אַרְבַּע אַמּוֹת, וְרוֹמֵן שְׁבַע, וְרַחֲבָן שֵׁשׁ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: עוֹשֶׂה תּוֹכָה שֶׁל מְעַרְה – שֵׁשׁ עַל שְׁמֹנֶה, וּפּוֹתֵחַ לְתוֹכָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵי פוּד, אַרְבַּעָה מִיָּכָן וְאַרְבַּעָה מִיָּכָן וְשְׁלֹשָׁה מִכְּנַגְדּוֹ. וְשָׁנִים, אֶחָד מִיָּמִין הַפְּתָה, וְאֶחָד מִן הַשְּׂמָאל.

וְעוֹשֶׂה הַצַּר עַל פִּי הַמַּעֲרָה, שֵׁשׁ עַל שֵׁשׁ כְּמֵלֵא הַמִּיּוֹפֵה וְקוֹבְרִיהָ, וּפּוֹתֵחַ לְתוֹכָה שְׁתֵּי מְעָרוֹת, אֶחָת מִיָּמִין וְאֶחָת מִיָּכָן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אַרְבַּע לְאַרְבַּע רִחוּתֶיהָ. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֵּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: הַכֹּל לְפִי הַסָּלַע.

גַּמְרָא רַב הֵיךְ בַּר יוֹסֵף אָמַר: עוֹשֶׂה אוֹתָן כְּמִין נְגָרִין! אָמַר לִיה רַבִּי יוֹהָנָן: וְהֵלֵא הַכְּלָבִים אֵינָן נִקְבְּרִין כֵּן! בִּצְד עוֹשֶׂה? בּוֹנֵה מִלְּפָנִים כְּבַחוּיָן. וְאֵין הַעוֹבְרֵת נוֹגַעַת בּוֹ! אֵינּוּ עֹבֵר, כִּנִּי תְרָא מִדְּלַעִיל וְתְרָא מִלְרַע.

הִדְרֵן עֲלֹף פְּרָק הַמּוֹזֵר בֵּירוֹת

פְּרָק שִׁבְעִי

הַלְכָה א' מִתְנִי' הָאָמַר לְחִבְרוֹ: "בֵּית בּוֹר עָפֵר אֲנִי מוֹכֵר לָךְ", הֵי שֶׁם נִקְעִים עֲמוּקִים עֲשָׂרָה מְפָחִים, אוֹ סְלָעִים גְּבוּהִים עֲשָׂרָה מְפָחִים, – אֵין נְמֻדִין עֲמָה. פְּחוֹת מִיָּכָן – נְמֻדִין עֲמָה.

ואם אמר לו: "בבית בור", אפילו היו שם נקעים עמוקים יותר מעשרה טפחים, או סלעים גבוהים יותר מעשרה טפחים – הרי אילו נמדדו עמה.

גמרא רבי יסא בשם רבי יוחנן: ובלבד במעויטי שדהו, במובלעים בה, ובסלע ששילחו בית רובע – אין נמדד עמה.

שבאמצע – נמדד. שבצד – אין נמדד.

אי זהו צד, ואי זהו אמצע? דבית רבי ינאי אמרי: כל שמהרישה סובבתו – זהו אמצע. אין המהרישה סובבתו – זהו הצד.

אתא רבי יוסי בשם רבי יוחנן: הוה רובה מצד אחד, שאם תפזרנה ויש לה מיעוט – נמדד עמה.

[דף כ' ע"ב]

רחבין פמה? רבי חגי אמר: עד ארבע אמות. רבי יוסי בי רבי בון אמר: עד עשרה טפחים.

הוה שם נקע אחד עמוק עשרה טפחים ואין בו ארבעה, מהו? נישמענה מהדא דמר רבי יסא בשם רבי יוחנן: ובלבד במיעוט השדה, ובמובלעין בה, ובסלע ששילחו בית רובע – אין נמדד עמה. הוה חלוק – נמדד עמה. הדא אמרה: הוה רובה מצד אחד, שאם תפזרנה ויש בה מיעוט – אין נמדד עמה.

הוה שם נקע אחד ארוך, והוא מסתלק לבית רובע?

רבי הויה בר ווא שאל: הוה עשוי כמין מקלות – נמדד עמה אי לא?

רבי יודן בר ישמעאל שאל: הוה עשוי כמין טבליזות של שייש – נמדד עמה אי לא?

רבי יצחק בר טבליי שאל: הוה עשוי כמין קתדריות – במקום דפגנו הוא מווד, או במקום שיפועו מווד.

רב הונא בשם רב הויה בשם רבי יוחנן: והוא – שיהא שם בית ארבע בור עפר!

הלכה ב' מתני' "בית בור עפר אני מוכר לה, מידה כהבל", פחת כל שהוא – ונכה. הותר כל שהוא – יחזיר. ואם אמר לו: "אם חסר ואם יתר", אפילו אם פחת רובע לפאה, או הותר רובע לפאה – הניעו. יותר מיפן – יעשה חשבון.

ומהו מחזיר לז? מעות. ואם רצה – מחזיר לו קרקע. ולמה אמרו מחזיר לו מעות? לפות פוחו של מוכר. שאם שייר בשדה בית תשעה קבין, ובגינה בית חצי קב, וכדברי רבי עקיבה בית רובע – מחזיר לו את הקרקע. ולא את הרובע בלבד הוא מחזיר לו, אלא את כל המותר.

גמרא הקא את מר: הגיעו. והקא את מר: לא את הרובע בלבד מחזיר לו, אלא כל המותר! אמר, מכיון שאת מוציא,

[דף כ"א ע"א]

לפחות מחבל, מחזירו את למידה בחבל.

הלכה ג' מתני' "מדה בחבל אם חסר אם יתר" – ביטל אם חסר אם יתר מדה בחבל.

"הן חסר הן יתר מדה בחבל" – ביטל מידה בחבל את הן חסר הן יתר; גדברי בן ננס.

"בסימניו במצרייו", פחת משתות – הגיעו, עד שתות – ינכה.

גמרא תני רבי חייה: המוכר עבד לחבירו, נמצא גנב או קוביוסטום – הגיעו. נמצא ליסטים או מוכתב למלכות – לא הגיעו.

רבי הונא אמר: השתות עצמו מנכה.

הלכה ד' מתני' האומר לחבירו: "חצי שדה אני מוכר לך" – משמנין ביניהן, נוטל חצי שדה.

"הציייה בדרום אני מוכר לך" – משמנין, ונוטל הציייה בדרום.

והוא מקבל עליו מקום הגדר, והחריץ, ובין חריץ.

וכמה הוא חריץ? ששה טפחים. ובין חריץ? שלשה.

גמרא תני: האומר לחבירו: "חצי שדה אני מוכר לך, ופלוגי מקיפה, ופלוגי מקיפה, וחצי פלוגי מקיפה" – רב הונא ורב יהודה ורבי ירמיה. חד אמר: נותן לו כמין פנדור.

וחד אמר: נותן לו כמין מטלית. וחד אמר: נותן לו כמין פסיקא.

הדרן עלף הרוק האומר לחבירו

[דף כ"א ע"ב]

פרק שמיני

הלכה א' מתני' יש נחלין ומנחילין. נחלין ולא מנחילין. מנחילין ולא נחלין. לא נחלין ולא מנחילין.

אילו נחלין ומנחילין: האב את הבנים, והבנים את האב, ואחין מן האב – נחלין ומנחילין.

האיש את אמו, והאיש את אשתו, ובני אחיות – נחלין ולא מנחילין.

האשה את בנה, והאשה את בעלה, ואחי האם – מנחילין ולא נחלין.

והאחין מן האם – לא נחלין ולא מנחילין.

סדר נחלות כך הוא: איש כי ימות וכן אין לו, והעברתם את נחלתו לבתו (במדבר כו, ז). הבן – קודם לבת, וכל יוצאי יריכו של בן – קודמין לבת.

הבת – קודמת לאחיו, וכל יוצאי יריכה של בת – קודמין לאחיו.

האחין – קודמין לאחי האב, כל יוצאי יריכן של אחין – קודמין לאחי האב.

זה הכלל: כל הקודם בנחלה – יוצאי יריכו קודמין.

והאב קודם לכל יוצאי יריכו.

גמרא פתיב: איש כי ימות וכן אין לו, והעברתם את נחלתו לבתו. תני רבי ישמעאל: שינה הכתוב נחלה זאת מכל נחלות שבתורה. שבכולן כתוב: ונתתם, וכאן כתוב: והעברתם. עיבור הדין הוא שתהא הבת יורשת.

הכמי העפוי"ם אוקרים: בן ובת שוין פאהת. דאינון דרשי: וכן אין לו, הא אם יש לו – שניהן שוין.

התיבון: והכתיב: ואם אין לו בת, הא אם יש לו – שניהן שוין! ואתון מודין דליתי בר, אף הכא ליתי בר.

הצדוקין אומרים: בת הַבַּן וְהַבַּת – שְׁנֵיהֶן שׁוּיִן. דַּאיִנוּן דְּרָשִׁי: מַה בַּת בְּנֵי הַבָּאָה מִכַּח בְּנֵי – יוֹרְשֵׁתֵנִי, בַּתִּי הַבָּאָה מִכּוּחִי – אֵינִי דִין שְׁתִּירְשֵׁנִי אָמְרוּ לָהֶן: לֹא! אִם אָמַרְתֶּם בְּכַח הַבַּן – שְׂאִינָהּ בָּאָה אֲלֵא מִכַּח הָאֲחִים,

[דף כ"ב ע"א]

תאמרו בבת – שְׂאִינָהּ בָּאָה אֲלֵא מִכַּח הַזְּקֵן? תלמוד לומר (במדבר לו): וְכָל בַּת יִרְשֶׁת נַחֲלָה מִמִּטּוֹת וְגו'. וְכִי הִיאֵף אֵיפְשֶׁר לַבַּת לִירֵשׁ שְׁנֵי מִטּוֹת? אֲלֵא תִפְתָּר: אֵבִיָּהּ מִשְׁכַּח זֶה, וְאִמָּהּ מִשְׁכַּח אַחֵר.

עד בְּדוֹן בַּן אֵת הָאֵב. הָאֵב אֵת הַבֶּן? מַה אִם הַבֶּן שְׂאִינֵוּ בֵּא אֲלֵא מִכַּח הָאֵב – תְּרִי הוּא יוֹרְשׁוֹ, הָאֵב שְׂאִינֵוּ הַבֶּן בֵּא אֲלֵא מִכּוּחֵוּ – אֵינִי דִין שְׁיִוְרְשׁוּ! אָמַר קְרָא (במדבר כז, יא): קָרוֹב – קָרוֹב קוֹדָם.

עד בְּדוֹן בַּת. בְּזֶה אִם הַבַּת שֶׁהוֹרְעָתָה כּוּחָהּ בְּנִיכְסֵי הָאֵב – יִפְיֵתָה כּוּחָהּ בְּנִיכְסֵי הָאֵם. בֶּן שְׂוִיפֵיתָה כּוּחֵוּ בְּנִיכְסֵי הָאֵב – אֵינִי דִין שְׁנִיפָה כּוּחֵוּ בְּנִיכְסֵי הָאֵם! נִמְצְאָתָה, הַבַּת – לְמִידָה מִן הַכֶּתוּב, וְהַבֶּן – מִקָּל וְחֹמֶר.

בן קודם לַבַּת? רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָעָזָר אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקָּצֵב: כִּף הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: אֶחָד הַבֶּן וְאֶחָד הַבַּת – שׁוּוּיִן בְּמִטָּה הָאֵם!

רַבִּי מִלּוֹךְ בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: הִלְכָה פְּרַבִּי זְכַרְיָה.

רַבִּי יַנָּאי קַפּוֹדְקִינָא הִנֵּה לֵיה עוֹבְדָא, וְהוּוּ דֵּיִינִי: רַב הוּנָא, וְרַבִּי יְהוּדָה בֶּן פְּזִי, וְרַב אֶהָא. אָמַר לֹזֵן רַבִּי אֶהָא: אֲחִינוּ שְׁבַחְוָצָה לְאַרְצֵי – הַדְּיוֹטוֹת הֵן, וְהֵן טוֹעִינֵן אֵת הַהִלְכָה! עוֹד, דַּאיִנוּן סְמִכִין עַל הַדָּא דְּרַבִּי מִלּוֹךְ בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי, וְלֵית הוּא בֶּן.

רַבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: אֵין הִלְכָה פְּרַבִּי זְכַרְיָה.

רַבִּי בֵּא בְּרִיָּה דְּרַבִּי חֵיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: אֵין הִלְכָה פְּרַבִּי זְכַרְיָה בֶּן הַקָּצֵב.

רַבִּי לָעָזָר אָבִי דְּרַבִּי יֶצְחָק בַּר נַחֲמָן בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשְׁעִיָּה: אֵין הִלְכָה פְּרַבִּי זְכַרְיָה.

רַב יַנָּאי וְרַבִּי יוֹחָנָן הוּוּן יִתְבִּין, עָאֵל רַבִּי יוֹדֵן נְשִׂיאֵי וְשָׂאֵל: וְכָל בַּת יִרְשֶׁת נַחֲלָה מִמִּטּוֹת, מַהוּ? אָמַר לֵיה: מִקִּישׁ מִטָּה הָאֵב לְמִטָּה הָאֵם. מַה מִטָּה הָאֵב – אֵין לַבַּת בְּמִקּוּם הַבֶּן, אֵף מִטָּה הָאֵם – אֵין לַבַּת בְּמִקּוּם בֶּן.

אוּ הִילּוּף! מַה מִטָּה הָאֵם – יֵשׁ לַבַּת בְּמִקּוּם בֶּן, אֵף מִטָּה הָאֵב – יֵשׁ לַבַּת בְּמִקּוּם בֶּן.

אמר ליה רבי יוחנן: איתא מן תמן, לית אהן גוכרא בעי מישמע מילה דאורייתא.

והאיש את אמו, והאיש את אשתו. לא הוא האיש את אמו, הוא האיש את אשתו?

רבי יצחק בעי מימר פנסטה ולא אשפה. ומר הדא הילכתא תינייתא: בן – אין לי אלא בן. בן בת מניין? תלמוד לומר: בן – מפל מקום.

בת, אין לי אלא בת. בן בת, בת בן, בת בת, בן בן, מניין? תלמוד לומר: בת – מפל מקום.

אחים, אין לי אלא אחים. בני אחים, בנות אחים, בני בנות אחים מניין? תלמוד לומר: לשאריו הקרוב – מפל מקום!

[דף כ"ב ע"ב]

הלכה ב' מתני' בנות צלפחד נטלו שלשה חלקים בבניה: חלק אביהן שהיה מיוצאי מצרים, וחלקו עם אחיו בנכסי חפר, ושהיה בכור נטל שני חלקים.

גמרא בנות צלפחד אמרו לפני משה רבינו: אם אנו בנות צלפחד – נירש את אבינו. אם אין בנות צלפחד – תתייבם אמינו!

מיד, ויקרב משה את משפטן לפני ה' (במדבר כו, ה). אמר לו הקדוש ברוך הוא: בן בנות צלפחד דוברות, תן להן אהוזת נחלה, תן להן בקרקעות, תן להן במטלטלין. תן להן חלק אביהן בתוך אחי אביהן.

רבי יאשיה אמר: ליוצאי מצרים נתחלקה הארץ. דכתיב (במדבר כו, נה): לשמות ממות אבתם. ואם בן, מה תלמוד לומר לאשה? אלא, מפני הנשים ומפני הקטנים.

רבי יוחנן אמר: לבאי הארץ נתחלקה הארץ, שנאמר (שם, נג) לאשה תחלק. אם בן מה תלמוד לומר: לשמות ממות אבותיו? משונה נחלה זו מפל נחלות שבועלים. שכל נחלות שבועלים – חיים יורשין מתים, וכא – מתים יורשין חיים.

תני: רבי יהושע בן קרחה אומר: ליוצאי מצרים ולעומדים בערבות מואב, נתחלקה הארץ.

ביצד? מי שהיה מיוצאי מצרים ומעומדים בערבות מואב – נטל שני חלקים.

מיוצאי מצרים ולא מעומדים בערבות מואב, מעומדים בערבות מואב ולא מיוצאי מצרים – נטל חלק אחד.

בנות צלפחד – נטלו חמשה חלקים. חלקן עם יוצאי מצרים. וחלקן עם העומדים בערבות מואב. ושהיה בכור – נטלו שני חלקים. וחלק אביהן בתוך אחי אביהן.

אמר רבי יוסי: מתניתא לא אמרה בן, אלא, נתן תמן להם אחות נחלה בתוך אחי אביהם. הדין הוא דכתיב (יהושע יז, ה): ויפלו חבלי מנשה עשרה.

יהושע וכלב – נטלו שלשה חלקים. חלקן עם יוצאי מצרים, וחלקן עם העומדים בערבות מואב, ונטלו חלק מרגלים. הדין הוא דכתיב (במדבר יד, לח): ויהושע בן נון וכלב בן יפנה היו מן האנשים וגו'.

אבל חלק מתלוזזנים ועדת קרה – נפל לאמצע. ובניהם, בכות אבי אביהן ואמותיהן. הדין הוא דכתיב (במדבר כו): ובני קרה לא מתו.

רבי, מושלו, משל למה הדבר דומה? לשני אחים שותפין שניצאו ממצרים, לזה תשעה בנים, ולזה בן אחד, וירשו בית עשרת בורין, כל אחד ואחד נוטל לתד. ההזירים לאבותיהן וחלקום, נמצא, בן זה נוטל מחצה, ובני זה נוטלין מחצה.

רבי דוסתאי בן יהודה מושלו, משל למה הדבר דומה? לשני אחים כהנים שותפין שהיו עומדין על הגורן, לזה תשעה בנים, ולזה בן אחד, ונטלו בית עשרה קבין. ההזירים לאבותיהן וחלקום, נמצא, בן זה – נוטל מחצה, ובני זה – מחצה.

[דף כ"ג ע"א]

רבי יוחנן מתיב: והבאתי אתכם אל ארץ אבותיכם וגו' (שמות ג, ח). אם מתנה למה ירושה? ואם ירושה למה מתנה? אלא מאחר שנתנה להן לשום מתנה, חזר ונתנה להן לשום ירושה.

אמר רבי הושעיה, כל מקום שנאמר מורשה, לשון דיהא.

התיבון, והפתיב (דברים לג, ד): מורשה קהלת יעקב? אמר: לית דיהא סוגין מיניה, מן די לעי – היא משבח פולח.

הלכה ג' מתני' אחד הבן ואחד הבת בנחלה, אלא שהבן נוטל פי שנים בניכסי האב, ואינו נוטל פי שנים בניכסי האם.

והפנות ניוזנות מניכסי האב, ואינן ניוזנות מניכסי האם.

גמרא פתיב (דברים כא, יז): ככל אשר ימצא לו וגו'. ביצד יורש בראוי ככמוהו? מת אביו בחי אביו אביו – נוטל פי שנים מניכסי אביו, ואין נוטל פי שנים מניכסי אביו אביו. ואם היה אביו בכור, קשם שנטל מניכסי אביו – כך נוטל מניכסי אביו אביו.

ריש לקיש בשם אבא בר דלמיה: נאמר משפט לעניין בפילה, ונאמר משפט לעניין פשוטה. מה לעניין פשוטה – את רואה את הבן בילו קיים ליטול פשיטות אביו, אף לעניין בפילה – את רואה את הבן בילו קיים ליטול בפילת אביו.

הלכה ד' מתני' האומר: "איש פלוני בני בכור, לא יטול פי שנים". "איש פלוני בני, לא יורש עם אחיו" – לא אומר כלום, שהתנה על מה שכתוב בתורה.

המחלק נכסיו על פיו, ריבה לאחד ומיעט לאחר, השווה להן את הבכור –

[דף כ"ג ע"ב]

דבריו קיימין. ואם אומר: "משם ירושה" – לא אומר כלום.

כתב בין בתחילה, בין באמצע, בין בסוף: "משום מתנה" – דבריו קיימין.

גמרא רבי לא, השווה את הבכורה לאחיו. אומר לון רבי חגי: ולא קרייא היא: לא יוכל לבכר? אומר רבי לעזר: העבודה! שיכול, אלא שאינו רשאי. אי בן יכיל, משם מתנה.

כתב בין בתחילה בין באמצע בין בסוף משם מתנה, דבריו קיימין. אומר רבי הושעיה: "וינתן לאיש פלוני ירושה שהורשתיו". "יורש איש פלוני מתנה שהורשתיו". "יורש פלוני ירושה שנתתי לו".

"בתבו ותנו שדה פלוני לפלוני", רבי לעזר ורבי שמעון בן יקים אעלון עובדא קומי רבי יוחנן, אומר לון: אם לזכרון דברים – כתבו ותנו. אם לזכותו בכתב – כל עמה מודו שאין אדם מזהב בכתב לאחר מיתה.

שמואל שאל לרב חונה: מתנה שכתוב בה בלשון מכר מהו? אומר ליה: ארפכיה אתרי ריכשי ברקו.

אמר רבי חזקיה: לא אמריו, אלא מיינתו תרין סיסוון חיוורין ומכריבין על תריהון, ודין אזלא בדא, ודין אזלא בדא, ומשתבח לא צייד כלום:

הלכה ה' מתני' האומר: "איש פלוני יירשני", במקום שיש בת. "בתי תירשני", במקום שיש בן – לא אומר פלוני, שהתנה על מה שכתוב בתורה.

רבי יוחנן בן ברוקה אומר: אם אומר על מי שראוי לירשו – דבריו קיימין. ועל מי שאין ראוי לו לירשו – אין דבריו קיימין.

[דף כ"ד ע"א]

גמרא אומר רבי יוחנן: לא אומר רבי יוחנן בן ברוקה אלא על בן בין הבנים, ועל בת בין הבנות. בת בין האחין, אה בין הבנות – לא.

אמר רבי יוחנן: הלכה פרבי יוחנן בן ברוקה.

רבי, שאל לרבי נתן בר בא: אומר, אבן שאילה: מאי טעמא דרבי יוחנן בן ברוקה?

רבי זעירא אומר: הכן שאילה: מה ראו לומר הלכה פרבי יוחנן בן ברוקה?

אמר ליה: ואת לא שניתה לנו בן? אינון ירתון. ביני מתניתא, אינון יטלון.

אמר לו: ואפילו כמאן דאמר ירתון, כח בית דין מיופה. כמה דתימר תפון: אין אדם מוצה בלשון מתנה. והכא – מוצה! וכוותה, אין אדם מוצה בלשון ירושה, והכא – מוצה.

תפון תנינו: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם מתה – יירשנה, שהתנה על מה שכתוב בתורה.

רב ירמיה בשם רב: מפני שהתנה על הכתוב בתורה, והמתנה על הכתוב בתורה – תניין בטל, בתנאי שאינו של כמון, וכא – בתנאי כמון נן קיימין.

מה טעמא דרב? פסוף הוא זכה. אומר רבי יוחנן: הלכה פרבי יוחנן בן ברוקה.

דמר רבי יוחנן: מכרה ונתנה, בדין הוא להיות קיים, ולמה אמרו מכרה בטל? שלא תהא מכרה נכסיה מבעלה, ואומרת: "שלי הן".

[דף כ"ד ע"ב]

רבי יוסטיני הוה ליה עובדא קומי רבנן, וחיבוניה. קם קומי ריש לקיש, אומר: זיל חות לניכסך. רבי ירמיה בעא קומי רבי זורא: אומר רב: פסוף הוא זכה בהן.

אמר רבי יוחנן: הלכה ברבי יוחנן בן ברוקה. אמר ריש לקיש: איזיל חות לניכסד. מאן אינון רבנן?
רבנן דרבי יוסמיני.

וירש אתה (במדבר כו, יא), יכול פשם שהוא יורשה, כך היא יורשתו, תלמוד לומר: אותה, הוא –
יורשה, היא – אינה יורשתו.

אמר רבי יוחנן: דברי חכמים, אביה יורשה, אחיה יורשים אותה.

התיב רבי בא בר ממל: אם אומר את: שאין יורשת אשה דבר תורה, מעתה יירש את ארוסתו! כמה
דתימר, מן הקרוכה (ויקרא כא, ג) – לא גרושה. ודכוותה: הקרוכה – לא ארוסה.

התיב רב המנונא: אם אומר את: שאין אשה יורשת דבר תורה, מעתה, יירש הפעל בראוי בכמותו?
אמר רבי יוסי: כך שנה רבי, אין הפעל נוטל בראוי בכמותו.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: הרי בכור, הרי ירושתו – תורה, ואינו יורש בראוי בכמותו!

אמר רבי יצחק: וילין דכתבין: "אין מיתת דלא בגין – כל דלה יחזור לאביה" – תנאי כמוזן הוא, ותנאו
קיים.

ושגוב הוליד את יאיר וגו' (דברי הימים א, כ, כב). וכי מניין היו ליאיר ערים בהר הגלעד? אלא,
שנשא אשה מבנות מנשה ומתה וירשה. אם אומר את: שאין יורשת אשה דבר תורה, נימר ויהי
לשגוב! אלא, ויהי לו ליאיר.

ודכוותה: ואלעזר בן אהרן מת (יהושע כד, לג). וכי מניין היו לו לפינחס בהר אפרים? אלא שנשא
אשה מבנות אפרים וירשה. אם אומר את: שאין יורשת אשה דבר תורה, נימר ויהי לאלעזר! אלא
ויהי לפינחס?

הלכה ו' מתני' הכותב נכסיו לאחרים, והניח את בניו – מה שעשה עשוי, אבל אין רוח חכמים
נוחה הימנו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אם לא היו בניו נוהגין בשורה – זכור לטוב.

גמרא אמר רבי בא בר ממל: הכותב נכסיו לאחרים, והניח את בניו – עליו הוא אומר (יהוהאל לב,
כו): ותהי עונותם על עצמותם.

פתחא חד בר נש אפקד ניקסיי גבי רבי בא בר ממל. אמר ליה: "אין תניין בגוי דהננייה – הב לון פלגא, וסב פלגא". אתון בגוי, ונסבין פלגא.

בתר יומין, אתון בעיין מיעור עיפיה, אמר לון: לא אמר לי אבוכון אלא "אי תניין בגוי דהננייה – הב לון פלגא וסב פלגא", דון, אתון קקו פדיפטי, הבו לי מה דיתבית לכון.

[דף כ"ה ע"א]

הלכה ז' מתני' האומר: "זה בני" – נאמן. וזה אחי" – אינו נאמן. יטול עמו בחלקו. מת – יהורו נכסים למקומן. נפלו לו נכסים ממקום אחר – יירשו אחיו עמו.

מי שמת, ונמצאת דייתיקי קשורה לו על ירכו – תרי זו אינה בלום. וזכה בה לאחר, בין מן היורשין ובין שאין מן היורשין – דבריו קיימין.

גמרא אם היו מוחזקין בו שהוא בנו, ובשעת מיתתו אמר: "אינו בני". ושאינו בנו, אמר: "בני" – נאמן.

היה עומד בצד המוכס, ואמר: "בני הוא", וחרו ואמר: "עבדי הוא" – נאמן. "עבדי הוא", וחרו ואמר: "בני הוא" – אינו נאמן!

אית תני תנני: נאמן. אמר רבי כנא: בגון אילין נפתאי דמשעבדין בבניהון יתיר.

האומר: "ינתנו נכסיי לפלוני", והוא בהו, והיו שם עבדים, אף על פי שאמר: "אי איפשי בהון" – יאכלו עבדיו בתרומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מפיון שאמר: "אי איפשי בהון" – זכו בהון היורשין.

אמר רבי לא: בכתם הלוקין. מה נן קיימין? אם דבר בריא שרוצה בהון, כל עמא מודו שיאכלו עבדיו בתרומה! ואם דבר בריא שאינו רוצה בהון, כל עמא מודו שזכו בהון היורשין! אלא כי נן קיימין: בכתם.

ורבנן סברין: משעה ראשונה היה רוצה בהון, ועכשיו חור בו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: מפיון שאמר: "אי איפשי" – זכו בהון היורשין.

תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: דייתיקי – מבטלת דייתיקי.

[דף כ"ה ע"ב]

אין מתנה מבטלת מתנה.

רבי אבא בר הנה, רבי יוחנן וריש לקיש, תריהון אמרין: כל שאילו ובריא ויהזור בדויתיקתו – הוור אף במתנתו.

בהדיא אהתיה דרבי חונייא פתבת נכסה לרבי חונייא. צרכת וזבנת לפעלה. מן דדמכת, אתא בעי מיעור עיפיה. אמר ליה: ולמה לא תבעתינן בהייה? אמר ליה: לא בעית מעיקתה. אף על פי כן אפיק רבי אמי.

הלכה ח' מתני' הכותב נכסיו לכניו – צריך שיכתוב: "מהיום ולאחר מיתה"; דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר: אינו צריך.

הכותב נכסיו לכנו לאחר מותו – האב אינו יכול למכור מפני שהן פתוכין לכו, והבן אינו יכול למכור מפני שהן ברשות האב.

מכר האב – מכורין עד שימות. מכר הבן – אין לזקח בהן ביום עד שימות האב. האב – תולש ומאכיל לכל מי שירצה, ומה שהניח תלוש – הרי הוא של יורשין.

גמרא רבי שמעון בן יקים אעיל עובדא קומי רבי יוחנן. "מהיום ולאחר מיתה" – מתנתו מתנה. "מהיום ולאחר מיתה" – אינו גמ!

חברייא אמרין: בן אומר ליה: אינה היא איסרטה.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: בן אומר ליה: אינה בגיטין, ואינה פמתנה.

אמר רבי לא: במתנה, אם כתב: "מהיום" – מתנה ברורה היא. לאי זה דבר כתב בה: "לאחר מיתה"? לשויר בה אכילת פירות. אבל בגיטין, אם כתב בה: "מהיום" – ברורה הוא. לאי זה דבר כתב בה: "לאחר מיתה"? לשויר לו גופה?

אמר רבי בון בר בהנא קומי רבי לא: לשויר לה מעשה ידיה! אמר ליה: לא מצינו, אשה נשואה לזה – ומעשה ידיה לזה.

רבי זירא מקיים ליה, וצווח ליה: בנניה דאורייתא!

האומר: "טבי עבדי, עשיתי בן חורין", "עשיתיו בן חורין", "עושה אני אותו בן חורין", "הרי הוא בן חורין", "הרי זה בן חורין" – הרי זה זכה.

רבי הניא בשם רבי יוחנן:

[דף כ"ז ע"א]

ובלבד בשטר.

"יעשה בן חורין", רבי אומר: זכה. ותקמים אומרים: לא זכה.

האומר: "שדה פלוני נתתי לפלוני", "נתונה לו", "תהא שלו", "ינחל פלוני בנכסיי", "יחזיק פלוני בנכסיי" – לא אומר פלוס.

"תינתן לו מתנה" – רבי אומר: זכה. ותקמים אומרים: לא זכה. וכופין את היוזשים לקיים דברי המת.

תני: רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף הכותב "דיאתימון" בלעז – הרי זו כמתנה.

רבי הנין בשם רבי יהושע בן לוי: היזרת על כל בעלי לשונות לידע מהו "דיאתימון", ולא אומר לי אדם דבר.

האומר: "ינתנו נכסי לפלוני". "מת פלוני – לפלוני". "מת פלוני – לפלוני" הראשון ראשון – קודם.

מת השני בחיי ראשון – הראשון אוכל פירות. ואם מת – יחזיר ליוזשי הנותן.

מת השלישי בחיי שני – הראשון אוכל פירות. ואם מת – יחזיר ליוזשי הנותן.

מת השני והשלישי בחיי ראשון – הראשון אוכל פירות, וקונה קרקע; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אין לו אלא אכילת פירות בלבד.

הזקיה אומר: הלכה כרבי.

אמר רבי ינאי: מודה רבי, שאינו נותנה במתנת שכיב מרע.

רבי יוחנן אומר: ולא במתנת פריא.

מִסְכַּת פְּלִים מְצִיעָא פֶּרֶק שְׁלִישִׁי

מ ג,א הכידון¹, והניקון², והפגיון³, והקסדא⁴, והמגפים⁵, שנחלקו - הרי אלו טהורים. שריון⁶ שנחלק לארכו - טהור. לרחבו, אם משמש מעין מלאכתו ראשונה - טמא, ואם לאו - טהור. ומאימתי טהרתו? משבֿלה ואינו משמש מעין מלאכתו. בֿלה ונשתיר ממנו רבו מלמעלה - טמא, רבו מלמטה - טהור. ספת הימנו⁷ ועשה חוליא לתכשיט - טמאה.

ב. מספרת של פרקים⁸ - הרי זו טמאה בפני עצמה, וזו טמאה בפני עצמה. וכשהוא מחברם - חבור לטמאה ואין חבור להזאה. מספרת שנחלקה לשנים - רבי יהודה מטמא מפני שהוא כבתחלתו. בתחלה, חותך בה את הסבך ועכשיו חותך בה את הסבך; וחכמים מטהרים.

ג. מכתב⁹ שנשל הכותב שלו, טמא מפני המוחק. נשל המוחק שלו, טמא מפני הכותב. נחלק לשנים ונשתירו בכותב עד

שמגיע לקשרי אצבעותיו. ובמוחק, מלא פס ידו - טמא. פחות מכן - טהור.

ד. מכחול¹⁰ שנשל הזכר שלו, אף על פי שהיה המקבל שלו מלא חלודה - טמא. נשל המקבל שלו, אם היה הזכר שלו מלא חלודה - טהור. מפני שהוא סורח את העין.

ה. זומא ליסטרין¹¹ שנטלה כפה - טמאה מפני מזלג. נטל מזלג - טמאה מפני כפה. נחלקה לשנים, אם משמשת מעין מלאכתה ראשונה - טמאה. ואם לאו - טהורה. מרדה, נטל הרודה - טמא מפני הצנורת. נטל הצנורת - טמא מפני הרודה. נחלקה לשנים, אם משמשת מעין מלאכתן הראשונה - טמאה. ואם לאו - טהורה. מרדע שנחלק לשנים, ונשתיר בתחרור¹² עד שבעה טפחים, ובדרכן עד ארבעה טפחים - טמא. פחות מכן - טהור. ואם מתחלה עשאו לכן, אפלו פחות מכן - טמא. ובקרים, אף על פי שנטלה חסומה - טמאה.

⁹ ראשו אחד חד כמחט לכתב על פנקס של שעוה, וראשו האחר עב וחקק למוחק בו הפתב החקוק בשעוה ולהחליקה כדי שיהא ראוי לחזור ולכתב בו (רבי עובדיה ברטנורא פלים יג, ב).

¹⁰ ראשו אחד חד כעין זכרות לכחול בו את העין, וראשו האחר רחב לנקות בו את האנן (שם).

¹¹ ראשו אחד כף עשוי לקבל את הזקמא מן הקנדה ולהעבירה, וראשו האחר כעין מזלג להעלות הפשר (שם).

¹² תחרור - כלי עשוי כמין מרה שחופרים בו את הקרקע, וברזל שלו מחדד טפי להתך בו השרשים שלא יעכבו את המחרשה.

¹ נשק העשוי פמוט; "הרמח הפקן אשר הוא ביד הפולכים ברכ העתים" (רמב"ם פרוש המשניות פלים יא, ח).

² הברזל שבתוך הרמח.

³ סכין שיש לו שתי פיות' (רבי עובדיה ברטנורא בכורות ה, ג)

⁴ כובע נחשת שנותנים אנשי המלחמה על ראשם (שם פלים יא, ח).

⁵ בתי זוקים של ברזל שנושאים אנשי המלחמה (שם).

⁶ פאנצער בלעז.

⁷ הינו שלקח ממנו חלק.

⁸ מספרים עם שני חלקים, שיכולה להחלק לשנים.

ש'מעון בן גמליאל אומר: מפני שהוא כ'תחלתו, בתחלה מ'נ'קב ב'ה את הג'חלים וע'כשו מ'נ'קב ב'ה את הג'חלים. ד'יוס'טור¹⁸ - ט'מא. נ'חלק ל'שנים - ט'הור. ד'יופ'י¹⁹ - ט'מא. נ'חלק ל'שנים - ט'הור. המ'סמרות וה'סנ'פין ש'בו - ח'בור ל'טמאה ולהז'אה.

ז. המ'טריד²⁰ ש'נפ'רץ ו'נטל עוקצו - ט'הור. נ'חלק ל'שנים, ו'נש'תיר בו ט'פח - ט'מא. ח'פי פ'ותחת²¹ - ט'הורין. ק'ב'ען ב'פ'ותחת - ט'מאים. ש'בגל²², א'פלו ק'ב'ען ב'פ'ותחת ו'נתן ב'ד'לת - ט'הורים.

ח. ט'בעת של מ'תכת ו'חותם שלה של א'למוג - ט'מאה. ר'בי נ'חמיה מ'טהר, ש'היה ר'בי נ'חמיה אומר: ב'טבעת הול'כין א'חר ח'ותמה. ב'על - א'חר ס'מלוניו. ב'קולב - א'חר מ'סמרותיו. ב'סלם - א'חר ש'ליבותיו. ב'ע'רסה - א'חר ש'לשלותיו. ר'בי ש'מעון בן א'ליעזר אומר מ'שום ר'בי יוסי: ב'סלם - א'חר הע'ומדים. ו'ב'קולב - א'חר הש'לובין.

17 כ'עין כ'לי מ'לקט ש'הספ'רים לוק'מים בו את הש'ער.

18 ד'יוס'טור - כ'לי ש'הוא ב'על ש'ני צ'דדים, ה'ינו ש'ני ה'תיבות נ'פ'רות ו'מ'חברות.

19 ד'יופ'י - כ'לי ש'הוא כ'ש ש'פ'יניקים בו ו'עשוי כ'עין ה'אות ד', ו'מצד א'חד ש'מים ב'תוף ה'פה, ו'קצוהו הש'ני ב'תוף המ'ושקה.

20 כ'עין ה'נית או' מ'עדר.

21 'שנים ה'קבועים ב'ה' (ר'ש"י ש'בת פא ע"א).

22 ו'של ג'ל - ו'אם ה'פ'ותחת ה'זאת אינה של ב'לים, כ'גון של ש'דה ו'מג'דל א'לא של ג'ל, (כ'מו טרוקי ג'לי כ'גון ד'לתות ש'ערי ה'חצר א'ף על פ'י ש'חכ'רן ב'פ'ותחת, ה'ואיל ו'חבור ז'ה ב'ד'לת היא, ו'ד'לת כ'נין מ'חבר ל'קרקע ט'הורין (ר'ש"י ש"ם).

ו. מ'גרפה ש'נטל פ'יה¹³ ו'נש'תיר ב'ה כ'מלא ה'סיט על פ'ני כ'לה - ט'מאה. ו'נט'לה כ'לה. א'מר ר'בי נ'תן בן יו'סף ב'זו בית ש'מאי מ'טמאים ו'בית הל'ל מ'טהרין. ה'אזמ'ל של רוק'ני¹⁴ - ה'אזמ'ל ט'מא ב'פני ע'צמו. כ'שהוא מ'חברו - ח'בור ל'טמאה ו'אין ח'בור להז'אה. מ'חט של מ'וכסין¹⁵ ש'נטל ע'קצה - ט'מאה מ'שום ח'ורה. נ'ט'לה ח'ורה - ט'מאה מ'פני ע'קצה. נ'חלקה ל'שנים, א'ם מ'ש'משת מ'עין מ'לאכתן ראשונה - ט'מאה. ו'אם לאו - ט'הורה. ה'סיף וה'ספ'ין ש'העלו ח'לודה - ט'הורים. ש'פן וה'שח'ין - ח'זרו ל'טמאתן ראשונה. ש'פופרת של ז'הבין, ו'של ז'ג'יז, ו'של נ'פחים, ו'של עו'שי כ'לי ז'כוכית ש'נחלקה ל'ארפה - ט'הורה. ל'רחבה, א'ם מ'ש'משת מ'עין מ'לאכתה ראשונה - ט'מאה, א'ם לאו - ט'הורה. כ'לבוס¹⁶ של ספ'רים¹⁷, ו'של רופאים, ו'של עו'שי כ'לי ז'כוכית, ש'נחלקה ל'שנים - ט'הורה. ו'של נ'פחים ש'נחלקה ל'שנים - ט'מאה, מ'פני ש'היא כ'תחלתו. בתחלה ח'ותה ב'ה את הג'חלים, וע'כשו ח'ותה ב'ה את הג'חלים. ר'בי

13 מ'גרפה. הוא א'שר י'ניעו בו ה'תבשיל ב'קדרה א'צל בשולו ו'קרא ה'רחת א'שר י'ערכו בו ה'כנאים ה'מיט מ'גרפה על ה'רף ה'דמיון, ו'ידוע מ'צורת ז'את ה'רחת כ'א'שר ה'וסרה כ'פה י'שאר ה'בית יד ש'לה ד'ומה ל'קרנ'ם. ר'מב"ם פ'רוש ה'משנ'יות (פ'לים יג, ד).

14 רוק'ני - ה'עין ש'המ'פסלת קבועה בו קרוי 'רוק'ני. ו'אם נ'פל ה'ברזל ש'פוסל ו'מחלק, ו'נשאר ה'עין ל'בדו ב'לא ה'ברזל, מ'הור (ר'בי עובדיה ב'רטנורא פ'לים יג, ד). ו'כתב ב'הסדי דוד': ב'רזל ש'נותנים ה'נגרים ב'תוף ע'ץ ל'הח'ליק ה'נסרים.

15 ה'גר"א ג'רם: ש'ל מ'ותה.

16 צ'בת.

כדי לקבל חמין. מיחס - כדי לקבל סלעים. הלפס - כדי לקבל קתונות. קתונות - כדי לקבל בו פרוטות. מדות היין והשמן - שעורן במשקין. ורבי אליעזר אומר: בפרוטות. נר - שעורו בשמן. ורבי אליעזר אומר: בפרוטות.

ב. מקל שעשה בראשו מסמר להיות תופס בו במקום הדיש - טמא. ואם בשביל שלא תהא הארץ אוכלתו - טהור. עשה בראשו להיות מכה בו - טמא. לנוי - טהור. רבי אלעזר בר צדוק אומר: דור אחד - טמא. ושני דורין - טהור. פרגול²⁸ שעשה בראשו מסמר להיות מכה בו - טמא. לנוי - טהור.

ג. מסרק²⁹ שיש בו דרבן - הרי זה טמא. חולץ של נגר שהוא מוציא בו את המסמרים³⁰ - טמא. מיניקת שעשאה לתחת הדלת, אף על פי שמשתמש בה - טהורה. היתה טמאה ועשאה לתחת הדלת - טמאה, עד שתטהר. ומאימתי טהרתה? בית שמאי אומרים: משיחבל. ובית הלל אומרים: משיחבר; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אומרים: משיחבל ויחבר. ובית הלל אומרים: משיחבל או משיחבר. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: קנתור של בנאי³¹ - טהור. שלא נעשה אלא לשמש עם

ובמשפך - אחר הקערה. האימה²³, והחפוי, והטס שעל גבי שנים - טהורין. השרתוע²⁴, והדוקרן²⁵, והמעדיר, והמלקוט של כובסין, שנטלה אחת משניהן ועשה של מתכת - הרי אלו טמאין. על כלן אומר רבי יהושע: דבר חדש חדשו הסופרים, ואין לי מה אשיב.

ט. מסרק של פשתן שנטלו שניו, אחת מבינתים - טהור. נטלה הימנו שן אחת - טהורה. רבי שמעון מטמא, מפני שהוא כותב בה. ואם התקינה להיות כותב בה - הכל מודים שהיא טמאה. ושל צמר שנוחלק, בין לארכו ובין לרחבו - טמא. שן של זהב - מקבלת טמאה ומזין עליה במקומה, ויוצאין בה בשבת.

מסכת פלים מציצא פרק רביעי

א. כלי מתכות הבאות במדה, כגון: השדה, התבה, והמגדל, הבאין במדה - טמאין. פשוטי כלי מתכת, כגון: השלחן, והטבלא, והדלפקי²⁶ של מתכת - טמאים. ושעורן בטפח. כלל אמרו! כלי מתכת המחסר חטיפה²⁷ - טמא. המחסר לטישה - טהור. דברי רבי עקיבה. וחכמים אומרים: כלי מתכות שנתרועעו, אם משמשין מעין מלאכתן ראשונה - טמאין. ואם לאו - טהורין. כיצד? דלי כדי למלאות בו לשותות. המיחס - כדי להחם בו לשותות. והקיתון - כדי לשמש בו את האורחין. ספל - כדי להדיח בו אחת מרגליו. נקבו קומקמין -

²⁷ בלשון 'חטיבה' הינו שלא מעבד ולא חקוק עליו כלום.

²⁸ שוט של מלקות.

²⁹ היחסדי דוד' גזרם 'מעדר'.

³⁰ לנגר יש מכשיר כעין כלי שהוא משתמש בו כדי לחלץ ולהוציא את המסמרים מהנכרים.

³¹ 'שכט ומטה של פרזל שבנאים חותכים בו את הכתל' (רבי עובדיה ברטנורא פלים יד, א).

²³ הפלי אשר יתחבר עליו הפשתן בעת הפונה.

²⁴ שפוד של פרזל (רש"י לתהלים קה, יח).

²⁵ קנים שמתפצלים מהם ענפים דוקרים, והיו עושים הקנים מעץ והענפים מופתכת.

²⁶ הדלפקי - כלי עץ שמושימין בו צלוחיות ואשישות ואוכלין ומשקין, וממנו בשנוטלין ומשימין על השלחן (רבי עובדיה ברטנורא פלים

מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה לַחֲכָמִים בְּכֹסוּי טְנֵי שֶׁל מִתְּכַת שְׁעֵשָׂה בּו מְרָאָה, נִשְׁבֵּר וּבְטֵל מִתְּשִׁמִּישׁוּ - טְהוּר. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ טְמֵא. מְרָאָה שְׁנִשְׁטֵשְׁטָה, אִם מְשִׁמֶשֶׁת מַעֲיָן מְלֹאכְתָּהּ רֵאשׁוּנָה - טְמֵאָה. אִם לֹא - טְהוּרָה. נִשְׁבֵּרָה, אִם מְרָאָה רוּב הַפְּנִים - טְמֵאָה. וְאִם לֹא - טְהוּרָה.

ו. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כְּלֵי מִתְּכַת שְׁנִשְׁטֵמָא, וְנִשְׁבֵּר, וְהִתִּיכוּ - מְזָה עֲלָיו בּו בְּיוֹם, וְשׁוּנָה עֲלָיו בְּרִבְעֵי, וְשְׁנִשְׁטֵמָא, וְהִזָּה עֲלָיו וְנִשְׁבֵּר וְהִתִּיכוּ - שׁוּנָה וּמְזָה עֲלָיו בּו בְּיוֹם. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אֵין הִזָּאָה פְּחוּת מְשִׁלִּישִׁי וְשִׁבְעִי. רַבִּי נֶתָן אוֹמֵר, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: כְּלֵי מִתְּכַת שְׁנִשְׁטֵמָא וְנִשְׁבֵּר וְהִתִּיכוּ, מְזָה עֲלָיו בּו בְּיוֹם, נִשְׁבֵּר וְהִתִּיכוּ, יִשְׁנָה עֲלָיו בּו בְּיוֹם; רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אֵין הִזָּאָה פְּחוּת מְשִׁלִּישִׁי וְשִׁבְעִי.

ז. מִפְּתַח שֶׁל רְכוּבָה שְׁנִשְׁבֵּר מִתּוֹךְ רְכוּבָתוֹ. רַבִּי מֵאִיר מְטֵמָא, וְרַבִּי יְהוּדָה מְטַהֵר. וְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: חִלּוּף הַדְּבָרִים. מְסַנֶּנֶת שֶׁל חֲרָדֵל שְׁנַחֲלָקָה לְאַרְכָּה - טְהוּרָה. לְרֹחֲבָה, אִם מְשִׁמֶשֶׁת מַעֲיָן מְלֹאכְתָּהּ רֵאשׁוּנָה - טְמֵאָה. וְאִם לֹא - טְהוּרָה. אֲמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק: לֹא נַחֲלָקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הֵלֵל עַל מְסַנֶּנֶת שֶׁל חֲרָדֵל שְׁנַפְרָצוּ בָּהּ שְׁלֹשָׁה נִקְבִּין מְלִמְטָה, זֶה בְּצַד זֶה שֶׁהִיא טְהוּרָה, עַל מָה נַחֲלָקוּ? עַל שְׁנַיִם, שְׁבִית שְׁמַאי מְטֵמְאִין וּבֵית הֵלֵל מְטַהֲרִין. קִיתוּן שֶׁהוּא עֵתִיד לְטַפַּח עַל פִּי וְלַעֲשׂוֹתוֹ כְּצִינוּר - טְהוּר, עַד שִׁיטַּפַּח אֶת פִּיו.

מִסְכַּת כָּלִים מְצִיעָא פְּרָק חֲמִישִׁי

א. כְּלֵי גְלָלִים וְכֵלֵי אֲבָנִים וְכֵלֵי אֲדָמָה הַבְּאִין בְּמַדָּה, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: הֵרִי הֵן כְּכָלִים.

הַקְּרָקַע. כֹּל כְּלֵי הַסֵּתֶת - טְמֵאִין. וְהַעֲרַעֲרִין עִמָּהֶם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: חוּץ מִן הַעֲרַעֲרִין. הָאֵמָה, וְהַמְּחוּק³³ שֶׁל מִתְּכַת - טְמֵאִין. וְהַמְּצוּפִין³⁴ - טְהוּרִים. אֶפְרוּמְבִּיא³⁵ - טְהוּרָה. עֵשָׂה בָּהּ שְׁלֹשֶׁת - טְמֵאָה. שְׁלֹשֶׁת שְׁעֵשָׂאָה אֶפְרוּמְבִּיא - טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּכֹלֹנֶס³⁶. שְׁלֹשָׁה דְבָרִים בְּסוּס: הַשִּׁיר, וְהַפְּרוּמְבִּיא, וְהַכֹּלֹנֶס. הַכֹּלֹנֶס שֶׁל סוּס - טְמֵא בְּפְנֵי עֲצָמוֹ. הַמְּשִׁיחוֹת וְהַרְצוּעוֹת תְּפוּרוֹת בּו - חֲבוּר. וְקִשּׁוּרוֹת - אֵינָן חֲבוּר. אֲנִדְרָטִין וְחֵלִיּוֹת שֶׁל צוּרָה, וְכָל שְׂאִינֵי יוֹצֵא מִשׁוּם מִטְּבַע - הֵרִי אִלּוּ טְמֵאִין. אֲנִדְרָטִין שְׁעֵשָׂאָה בְּתוֹךְ הַבֵּית. אִם לְנוֹי - טְהוּר. וְאִם בְּשִׁבִּיל שִׁיחָה נוֹתֵן עֲלָיו אֶת הַכּוּס וְהַקְּעָרָה - טְמֵא. מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּדִלּוּפִקִּי. שְׁלֹשֶׁת נֵר - חֲבוּר עַל הַמְּסָרָק. אֵין שָׁם מְסָרָק - חֲבוּר עַל הַטְּבַעַת. שְׁלֹשֶׁת דְּלֵי גְדוּל אֲרַבְעָה טְפָחִים, וְשֶׁל קֶטַן וְשֶׁל עוֹלֵי רִגְלִים - עֲשָׂרָה. קֶשֶׁר בּו חָבֵל אוֹ מְשִׁיחָה, בֵּין מְלִמְעָלָה וּבֵין מְלִמְטָה, אֶפְלוּ מְאָה אֵמָה - כָּלוּ חֲבוּר.

ד. מְגַרָה שְׁעֵשָׂה שְׁנֵיהָ לְחוּר הַדֶּלֶת, אֵף עַל פֵּי שְׁמִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ - טְהוּרָה. הִיחָה טְמֵאָה וְעֵשָׂה לְחוּרָה דֶּלֶת - טְמֵאָה עַד שִׁיקְבַּעְנָה בְּמִסְמָר. הַפְּכָה בֵּין מְלִמְעָלָה וּבֵין מְלִמְטָה וּבֵין מִן הַצְּדִינִן - טְהוּרִים. כְּסוּי קְבִיא וּמִיחַם, כְּסוּי טְנֵי וּבֵית הַדִּיּוֹ - טְמֵאִין, וְשִׁאָר כֹּל הַכְּסוּיִן - טְהוּרִין.

ה. הַטְּבַעוֹת הַמְּקַבְּלוֹת אֶת הַרְצוּעוֹת - הֵרִי אִלּוּ טְהוּרוֹת, שְׂאִינֵן עֲשׂוּיּוֹת אֲלֹא לְנוֹי. הַעֲשׂוּיּוֹת לְהַכְּבִיד אֶת הַרְצוּעוֹת וְשֶׁהַרְצוּעוֹת תְּלִיּוֹת בְּהֵן - טְמֵאוֹת. בְּרוּץ שְׁתַּחַת צְנָאָר בְּהֵמָה וְשֶׁעַל גְּבִי צְנָאָר בְּהֵמָה - טְמֵא. מִסְמָר שֶׁהוּא מְחֻבֵּר בּו אֶת הַגְּלָגֶל שֶׁלֹּא יִשְׁמַט - טְמֵאָה. וְרַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל מְטַהֵר, בְּזֶה

³⁴ הֵינּוּ שְׁעֵשׂוּיִים מַעֲיָן וְרַק מְצַפִּים מִתְּכַת.

³⁵ רָסָן שֶׁל בְּהֵמָה.

³⁶ כְּלוֹנֶס הוּא רָסָן שְׁעוֹשִׂים לְסוּס.

³² כְּלֵי שֶׁל סֵתֶת שְׁעָמוֹ הוּא מְשִׁבֵּר אֶת גּוּשֵׁי הַעֲפָר.

³³ אֵמָה שְׁמוּדָדִים בָּהּ, וּמוּחַק שְׁמוּחֲקִים בָּהּ אֶת גְּדֵשׁ הַמְּדָה.

שיחזירוהו לכלי. רבי יהודה אומר: של גדלת טמא מושב, מפני שהבנות יושבות בתוכו וגודלות.

ד. כל התלווין הנקובין - חבור ורבי יוחנן בן נורי אמר: אף הסרקין, מוסף עליהן תלוי זיני וסופיני³⁷ מפני שהן מסייעין בשעת מלאכה. תלוי בית הלגינין ובית הכוסות התפור - טמא. קשור וענוב - טהור. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: כל התלווין טמאים, לא טהרו אלא תלוי נפה וכברה של בעל הבית, אלא בזמן שהוא שני ראשין מצד אחד. כל הבורכות - טהורין. בורף המתרשה - טמאה. וכל החתיכות - טמאות. וחתיכה אלתות - טהורה.

ה. כל הנבלין - טהורין. ונבלי השירה - טמאין.

ו. כל המשקין - טמאין. ומשקה בית מטבחיא - טהורין. ואלו הן משקה בית מטבחיא: הדם, המים, היין והשמן. נטמאו בפנים אף על פי שיצאו לחוץ - טהורים. נטמאו בחוץ ונכנסו בפנים - טמאים.

ז. ספר עזרה שיצא לחוץ - מטמא את הידים. ולא ספר עזרה בלבד אמרו, אלא אפלו נביאים וחמשים. וספר אחר שנכנס לשם - מטמא את הידים. מטפחות בני לוי - טהורות. פיוצא בו בעל הבית שעשה מטפחות לחפות בהן כתלים ועמודין - טהורים. מלבני בני לוי - טהורין. פיוצא בו, בעל הבית שעשה מלבן להיות נותנו ממטה למטה, ומאבוס לאבוס - טהור. יחדו למטה אחת; רבי מאיר ורבי יהודה מטמאין, רבי יוסי ורבי שמעון מטהרין, שאינו עושה מלאכה בגופו.

ח. רבי יהודה אומר: מרכוף³⁸ של זמר - טהור, שלא נעשה אלא לשמש עם הקרקע.

וחכמים אומרים: הרי הן כאהליון. רבי נחמיה אומר: קפות גדולות וסוגין הגדולים שיש להן שולים, והן מחזיקין ארבעים סאין בלח שהם כורים ביבש - הרי אלו טמאים, אף על פי שאין מטלטלין במלואו - מטלטלין במשתיר בהן. וכמה הן? אמה על אמה ברום שלש אמות שהן ישנן שש מאות ארבעים ושמונה טפח, ראיה לדבר ממדת השלחן. רבי יוסי אומר: בים שעשה שלמה הוא אומר (דברי הימים ב ד, ה): "מחזיק בתים שלשת אלפים יכיל". במקום אחר הוא אומר (מלכים א ז, כו): "אלפים בת יכיל", אי אפשר לומר 'אלפים' שכבר נאמר 'שלשת אלפים', ואי אפשר לומר 'שלשת אלפים' שכבר נאמר 'אלפים', אמור מעתה: אלפים בלח שהם שלשת אלפים ביבש. החזיונות שבטרקלין שבבעלי בתים אוכלין עליהן שחלקין כצפרן - טמאין, מפני שהן כטבלא. ומעשה בבעל הבית אחד שהיו לו נצרים בתוך ביתו, והיו שואלין אותן לבית האכל ולבית המשתה, וכא מעשה לפני חכמים וטמאום.

ב. מפני מה ארכות של נחתומין טמאות? מפני שהן מיחדין לכלי. של בעלי בתים - טהורות עד שיחדום לכלי. רבי שמעון אומר: מפני מה סרוד של נחתומין הפרוץ טמא? מפני שהוא קורץ עליו, ומביא מקרצות לתנור. ושל בעלי בתים, אם התקינו להיות קורץ ומוליך עליו מקרצות לתנור - טמא.

ג. סרוד של צפירה אם יש לו גפים - טמא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף על פי שאין לו גפים - טמא. ומפני מה ים נפה של סלתין - טמא? מפני שהוא מחזירו לכלי. ושל בעלי בתים - טהור, עד שיחזירוהו לכלי. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: אף של סלתין - טהור, עד

³⁸ כלי זמר גדול, ומחמת כבדו, כשהוא מנגן מניח

³⁷ מיני כלי זין.

אותו על הקרקע ומנגן (באור הגר"א)

צפירות לרחב שלה חוץ מזה שעל גבי האריג. הערק משיעשה בה צפירה אחת חוץ מזה שעל גבי האריג. הסלין של גמלים, התיין - טהורים. קשרן - טמאין, טמאין ומטהרין אפלו עשרה פעמים ביום. כלי נצרים שלא קנכו ומשתמש בהן עראי - טמאין. היה עתיד לחסם ולקנב, אף על פי שהוא משתמש בהן עראי - טהורים. ובלבד שלא יערים. ואם הערים - הרי אלו טמאין.

י. חמר בכלי פפיר⁴⁵ מכלי נצרין, שכלי נצרין אין מקבלין טמאה אלא משתגמר מלאכתן. וכלי פפיר, כיון שנעשה דור אחד על גבי הרחב שלהן - טמאין.

מסכת פלים מציצא פרק שישי

א. כלי עור, מאימתי מקבלין טמאה? הסנדל משיקמע⁴⁶, והמנעל משיגוב מעל האימום⁴⁷. ואם עתיד לכרוב עד שיכרוב, ולשרטט עד שישרטט⁴⁸. איסקורטיא⁴⁹ - משישטף. וקטבליא⁵⁰ - משירטב. עור העריסה⁵¹ שהוא עתיד לעשות לה טיבור - טהור, עד שיעשה לו טיבור. רבי יהודה אומר: בכר - אין פחות מחמשה. ובכסת -

עשה בראשו מסמר להיות תופס בו ממקום הדיש - טהור. ורבי יוסי ברבי יהודה אומר: מצודת העכברים שיש בה בית קבול - טמאה. הקוד³⁹, והקערה, האנטיל⁴⁰, והתמחוי שנחלקו, אף על פי שמקבלין על דופנותיהן כאלפסין - טהורין. הכפא, והספסל, והקתדרא, והעריסה, שנתפרקו - טהורין. מטה שנתפרקה - כל אבר ואבר טמא בפני עצמו. מודים חכמים לרבי מאיר, שאין חבלים חבור לטמאה עד שיסרג בה שלשה בתים לכל רוח.

ט. עריסה, מאימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה, ואם עתיד לעשות לה עגלה - עד שיעשה לה עגלה. בית הלגינין ובית הפוסות של תמרה שחיסם וקינב מבחוץ, שאף על פי שלא קנב מבפנים - טמא, שכן מקימין. הקנונין הקטנים⁴¹ וכן הקלתות⁴², משיחסום וקינב. הקנונין הגדולים, והסוגין הגדולים⁴³ - משיעשה שני דורין לרחב שלהן⁴⁴, חוץ מזה שעל גבי האריג. ים נפה וכברה, וכף של מאזנים - משיעשה דור אחד לרחב שלהן, חוץ מזה שעל גבי האריג. הקפה, משיעשה שתי

³⁹ מין קערה. (כמו קוד הבבלי במשניות פלים טו,

א.)

⁴⁰ נמלה שנוטלים עמה את הדיים.

⁴¹ בעין קערות קטנות שנקלעות מערכה רכה ודקה (תפארת ישראל פלים טו, ג).

⁴² רפות קטנות (רבי עובדיה ברטנורא). ויש מפרשים מזנפת של נשים (תפארת ישראל).

פלים קלועות כז"ל.

⁴³ רפות גדולות.

⁴⁴ לאחר שארגו שולי הקפה, אורגים כביבותיה עגולים כפי מה שרוצה שתהיה רחבה בדפנותיה בגובהה, ואותן עגולים של דפנות קרויין דורים.

⁴⁵ מין זמורות ועושים מהם סלים.

⁴⁶ משוקמט, הינו משתתחיל להתקמט צורת הסנדל.

⁴⁷ שיניח ליבש על הדפוס של סנדל.

⁴⁸ אלו הם הציירים והשרטוטים שעושים לנעלים, ועד שאין עושה זאת - אינו גמר מלאכה.

⁴⁹ בגד של עור שזובש הסנדלר בשעת מלאכה.

⁵⁰ עור שפניחים על השלחן.

⁵¹ התיכת עור נתינה תחת עריסה שפועמדין עליה את הרגל, להניד את העריסה.

נתפרק התחתון - טמא. העליון - טהור. וישעורו בטפח.

ג. רבי יהודה אומר בהן שלש מדות משום רבי עקיבא: העשוי לשמש את האדם כגון הסלם, את הכלים כגון הקולב, מגורה ואנחותא⁶⁰ - טהורין. העשוי לשמש את האדם ואת משמשי אדם, כגון השלחן והטבלא והדלפקי - טמאין. בית הלגינין, ובית הכוסות של עץ שנפחת אחת מהן - טהור ואין חבור לו. נפחת השני - טהור ואין חבור לו. נפחתו שלשתן - כלן טהורין. ארבעה סלין שבמרחץ, שנפחת אחת מהן - טהור, ואין חבור להן. נפחת השני - טהור, וחבור לו. נפחתו שנים מצד אחד, הרחב שביניהן - כלו טהור. נפחתו שנים זה כנגד זה, הרחב שביניהן - חולקים אותו. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור - טהור. נפחתו שנים אלקסון - הרחב שביניהן כלו טמא. משפלת⁶¹ שאמצעיתה גבוהה וזויותיה יורדות, ונפחתה מצד אחד - טמאה, מפני שהיא מקבלת בצד השני. נפחתה מצד השני - טהורה. ושאר כל הכלים שאין יכולים לקבל זיתים, כגון השפופרת והקנונין - שעורן ברבן; דברי רבי מאיר. רבי אלעזר בן רבי שמעון אומר: בתבלין. נפרצו -

אין פחות משלשה. כלי עצם, מאימתו מקבלין טמאה? משתגמר מלאכתה. מחסרים כסוין - טמאין. שופר - טהור. חתכו לקבל - טמא. הקרן שהוא משתמש בה ומשליכה - טהורה. חשב עליה - מקבלת טמאה מכאן ולהבא. חותל של תמרה שהוא עתיד לאכול התמרה ולזרקו - טהור. חשב להכניס ולהוציא בו מן הבית ומן השדה - טמא.

ב. כל הכלים⁵² הנתפרים במחט, כגון הכיס ואנפיליא⁵³ - אין מקבלין טמאה, עד שתגמר מלאכתן, רבי יהודה אומר: בכיס עד כדי לקבל פרוטה, ואנפיליא כדי לקבל את הבקעת. כל הכלים הנארגין על גבי מחט, כגון גרוגותי⁵⁴ ומצודה, כיון שעשה בהן בית קבול מלאכתן - טמאין. הסל והפחלץ של גמלים⁵⁵, ופופיראות⁵⁶ שעשאן מתחלתן מקבלי רמונין⁵⁷ - טמאים. רבי שמעון אומר: פופיראות שאינה יכולה לנטל בגפים⁵⁸ ולצאת בפתח - טהורה. חמת חדשה, אף על פי שמקבלת רמונין - טהורה. תפרה ונקרעה - שעורה ברמונים. רבי אליעזר אומר: בפקעיות של שתי - מארבע במנה שהוא ארבעים בסלע. המסחית⁵⁹ של דלת - הרי זה טמא, מפני שהוא נותן עליו עד שלא יכלה הראשון.

⁵⁸ הינו שאינה חזקה, ואינה יכולה להנטל עם הדפנות שלה (גר"א).

⁵⁹ ברזל שעושים תחת הדלת כדי שלא יזיק את הדלת בשעיה שהוא פותחה (גר"א). אמנם בבאורו גרים 'המסרטי', אבל בהנהרות לא הגיחה.

⁶⁰ מקום שמוניחים שם בלים.

⁶¹ הקפה אשר יוליכו בה הנבל אל השדות (רמב"ם).

⁵² הינו הבגדים.

⁵³ הוא כיס גדול העשוי לקבל בקעת כשנושאים אותה (באור הגר"א).

⁵⁴ סל גדול ששופים בו יין מנת לבור (רש"י גמין נו:). - הינו מסננת.

⁵⁵ עשוי ענין מכבר מעשה רשת, והנזקבים שלו רחבים (רבי עובדיה ברטנורא בלים כד, ט).

⁵⁶ אורג מקנים שתי וערב.

⁵⁷ שעשה נזקבים מתחלה כדי לקבל רמונים - טמאים, דאפלו הכי הוי בלי (גר"א).

הזהב, והקרן, והסוכב, והיסוד, שהן באמות של ששה טפחים, שנאמר (יחזקאל מג, יג): "ואלה מדות המזבח באמות אמה אמה וטפח" - שיהיו למזבח שתי מדות. יכול יהו בלן באמה של חמשה טפחים? תלמוד לומר (שם): "באמות אמה אמה וטפח"? באמה שהיא יתרה על חברתה טפח.

מסכת כלים מציעא פרק שביעי

א. מלא תרוד רקב שאמרו, ישנו מקשרי אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מלא חפניו. גוש מבית הפרס, וגוש מארץ העמים - שעורן כפיקה גדולה של סקאין, שהוא כחותם המרצופין, וישנו בצד העליון של מגופת החבית. הלחמיות, רבי טרפון אומר: עפר בית הפרס כדי לחפות בו עצם כשעורה. האגרוף שאמרו, רבי טרפון פושט ראשי אצבעותיו ומראה. רבי שמעון קופץ ראשי אצבעותיו ומראה. רבי יהודה מניח אצבעו על גודלו. כופל חזור ומודד. רבי יוסי אומר: ישנו כראש כרים⁶⁸ גדולים של צפורי. אחרים

שעורן בתבלין. נפגמו - שעורן בכל שהוא. אומר רבי יהודה: לא הזכרו רמוני באדן⁶² וחצירי גבע⁶³ של בית הכותים, אלא שמתעשרין בודאי בכל מקום.

ד. רבי יהודה אומר: מביא גדולה שבגדולה וקטנה שבקטנות, ומביא כוס מלא מים, ומביא אוכלין שאינן בולעין ונותנן לתוכו, עד שייחזרו המים לכמות שהיו, וחוזרן וחולקן. אמר לו רבי יוסי: אף את נתתה שעור לשעורין. וכי מי מודיעני איזו גדולה איזו קטנה? אלא הכל לפי דעתו של רואה. בכוש הבינוני - כמרדע הבינוני, וכמה עבי המרדע? אצבע ושליש אצבע והקיפו טפח. אצבע - מארבע אצבעות בטפח. טפח - מששה טפחים באמה. זרת אמורה בתורה - חצי אמה של ששה טפחים. אמה בינונית - זה אמה של ששה טפחים.

ה. רבי מאיר אומר: כל המדות שאמרו חכמים בכרם, כגון חרבן הפרס⁶⁴, ומחול הכרם⁶⁵, ופסקי ערים⁶⁶, ומותר אפיפירות⁶⁷ - כלן באמה של חמשה טפחים, חוץ ממזבח

⁶² רמונים ממקום שנקרא 'באדן' והיו גדולים ביותר.

⁶³ פרתים ממקום שנקרא גבע, והוא כנ"ל, וישני המקומות האלו היו של כותים.

⁶⁴ היא קרחת הפרס - שש גשרה אמה אם לא היו שם אלא חמש גשרה אמה וזרע שבע אמות לא קדש.

⁶⁵ איזה הוא מחול הפרס? בין כרם לגדר. אם אין שם שמים גשרה אמה, לא יביא זרע לשם, היו שם שמים גשרה אמה, נותנין לו עבודתו וזרע את המותר (משנה בלאים ד, ב).

⁶⁶ ערים - שמסרגים קנים כמו עריסה, כדרך שמסרגים את הפמות ומדלין עליה שריגי

הגפנים (רע"ב בלאים ג, א). אילו הן פסקי ערים ערים שהרב מאמצעו ונשתירו בו חמש גפנים מכאן וחמש גפנים מכאן. אם יש שם שמונה אמות, לא יביא זרע לשם, שמונה אמות ועוד, נותנין לו כדי עבודתו, וזרע את המותר (משנה בלאים ג, ו).

⁶⁷ 'עצים או קנים ארוגים שתי וערב, ומדלים עליהם שריגי הגפנים ומשכיבים אותן בהן כשהן ארפות הרבה. ואם הדלה הגפן על מקצת האריג אסור לזרע תחת המותר ואף על פי שאין עליו זמורות, ואם זרע לא קדש' (רע"ב בלאים ג, ג).

⁶⁸ כבשים.

אָמרו מִשְׁמוֹ: טַפַּח וּשְׁלִישׁ טַפַּח. וְכָךְ הָיוּ מְשַׁעְרִין עַד שֶׁלֹּא בָּא בֶּן בְּטִית. מִדּוֹת יִין וְשֵׁמֶן – שְׁעוֹרֵן פְּפִיקָה גְדוֹלָה שְׁלֵהָן. וְאֵי זוֹ הִיא פִּיקָה גְדוֹלָה שְׁלֵהָן? הַנִּכְנָס דֶּרֶךְ פִּיהֶם. בְּמָה דְּבָרִים אָמורים? מִלְמֻטָּה, אָבֵל מִן הַצַּד – הָרִי אֵלּוֹ טַמְאִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְקַבְּלִים מִן הַנֶּקֶב וּלְמֻטָּה. תַּחֲלִתָּן אֵין מְקַבְּלִים טַמְאָה עַד שֶׁיִּנְפַח וַיְגוּם. וְאִם נִגְמָמוּ – שְׁעוֹרֵן בְּמָה שְׁהָן. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: נוֹדוֹת – שְׁעוֹרֵן בְּמִשְׁקָן.

ב. הַעוֹשָׂה כָּלִים מִן הַגְּדֵל בֵּים – טְהוּרִים. חֶבֶר לְהֵן מִן הַגְּדֵל בְּאַרְץ כְּדָרָךְ חֶבֶר וְרֵן לְטַמְאָה, אֶפְלוֹ מֵעוֹר הַמְצָה, מִן הַנִּיָּר. דְּבַר שְׁכָלֵיו מְקַבֵּל טַמְאָה, וְדָבָר שֶׁאֵין כְּלָיו מְקַבֵּל טַמְאָה. כְּגוֹן כְּלֵי אֲבָנִים, וְכֵלֵי גְלָלִים, וְכֵלֵי אֲדָמָה – טְהוּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּלֵי יָם רְאוּיִין לְטַמְאָה אֲלֵא שְׁטֵהָרוּם הַתּוֹרָה, לְכַשְׁתַּמְצָא לָהֶם עֵלָה – הֵן טַמְאִים. הַעוֹשָׂה כָּלִים מֵעֲצָמוֹת הַעוֹפּוֹת – טְהוּרִין. חֶבֶר לְהֵן מִן הַגְּדֵל בְּאַרְץ, אֶפְלוֹ חוּט וְאֶפְלוֹ מִשִּׁיחָה, דְּבַר הַמְקַבֵּל טַמְאָה – טַמְא, חוּץ מִכַּנֶּף הָעֵז וּבִיצַת נְעֻמִית הַמְצָפָה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: מִפְּנֵי מַה שָּׁנָה כִּנֶּף הָעֵז מִכָּל הַכְּנָפִים לְהַחֲמִיר? אֲלֵא שְׁכָל הַכְּנָפִים הַמְקַבְּלוֹת – טַמְאוֹת. וְשֶׁאֵין מְקַבְּלוֹת – טְהוּרוֹת. בִּיצַת תְּרַנְגְלַת הַמְצָפָה – טַמְא, חוּץ מִכַּנֶּף הָעֵז וּבִיצַת נְעֻמִית הַמְצָפָה, לְפִי שְׁאִינוֹ דְּבַר הַמְעַמִּיד⁶⁹. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר: אֵף בִּיצַת תְּרַנְגְלַת מְצָפָה מְקַבֵּלַת כָּל שְׁהוּא – טַמְאָה, וְלֹא הִזְכֵּרוּ כִּנֶּף הָעֵז וּבִיצַת הַנְּעֻמִית אֲלֵא בַּהֲוָה.

ג. הַעוֹשָׂה כָּלִים מִדְּבַר שֶׁהוּא שֶׁל מְעַמִּיד – טַמְא. מִדְּבַר שְׁאִינוֹ שֶׁל מְעַמִּיד – טְהוּר. הַלֶּפֶת, וְאַתְרוּג, וְדַלְעַת וְיִבְשָׁה שְׁחַקְקוּם תִּינוּקוֹת לְמוֹד בֵּהֶן אֶת הָעֶפֶר, אוֹ שֶׁהִתְקִינָן לְכַף מֵאֲזֵנִים – טְהוּרִין. הָרִימוֹן, וְהָאֵלוֹן,

וְהָאֲגוּז שְׁחַקְקוּם תִּינוּקוֹת לְמוֹד בֵּהֶן אֶת הָעֶפֶר, אוֹ שֶׁהִתְקִינָן לְכַף מֵאֲזֵנִים – טַמְאוֹת. כַּף שֶׁל לֶפֶת שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבּוּל שֶׁל אָבֶר, כְּדָרְכוֹ מִלְמֻטָּה – טַמְא. שֶׁלֹּא כְּדָרְכוֹ מִלְמֻעֵלָה – טְהוּר. מִכְתָּשׁ שֶׁל פְּחָמֵי שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבְּלַת אָבֶר – טְהוּר. כְּדָרְכוֹ מִלְמֻעֵלָה – טַמְא. שְׁפוּפְרַת שְׁחַתְכָּה, וְנִתָּן בָּהּ הַמְזוּזָה, וְאַחַר כֵּךְ נִתְּנָה בַּכֶּתֶל, אֶפְלוֹ שֶׁלֹּא כְּדָרְךְ קַבְּלַתָּה – טַמְאָה. נִתְּנָה בַּכֶּתֶל וְאַחַר כֵּךְ נִתָּן בָּהּ אֶת הַמְזוּזָה, כְּדָרְךְ קַבְּלַתָּה – טַמְאָה. שֶׁלֹּא כְּדָרְךְ קַבְּלַתָּה – טְהוּרָה. קַבְּעָה אֶפְלוֹ כְּדָרְךְ קַבְּלַתָּה – טְהוּרָה.

ד. קִנְהָ מֵאֲזֵנִים וְהַמְּחֹק שֵׁישׁ בֵּהֶן בֵּית קַבּוּל מִתְּכוּת, וְהָאֶסֶל שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבּוּל מְעוֹת, וְקִנְהָ עֵנִי שֵׁישׁ בוֹ בֵּית קַבּוּל מִים, וּמְקַל שֵׁישׁ בָּהּ בֵּית קַבּוּל מְזוּזָה וּמְרַגְלִיּוֹת כָּלּוֹ – אֵינוֹ טַמְא אֲלֵא הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶךְ. וְעַל כֵּלָן אָמַר רַבִּין יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי: אוֹי לִי אִם אוֹמֵר, אוֹי לִי אִם לֹא אוֹמֵר. אִם אוֹמֵר עַכְשָׁו – מְלַמֵּד אֲנִי אֶת הַרְמָאִין לְרַמּוֹת, אִם לֹא אוֹמֵר עַכְשָׁו – אֲנִי מוֹנֵעַ אֶת הַתְּלָמִיד, וּמְטַהֵר אֶת הַטַּמְאוֹת. דְּבַר אַחֵר, שֶׁלֹּא יְהוּ הַרְמָאִין אוֹמְרִין: 'אֵין חַכְמִים בְּקִיאִין בְּמַעֲשֵׂיהֶן'. מִפְּנֵי מַה תַּחֲתִית שֶׁל צוּרְפֵי זֶהְבִּים טַמְאָה? מִפְּנֵי שְׁמַכְנִים לְתוֹכָהּ. גְּרוּטָאוֹת. וְשֶׁל נִפְחִין – הָרִי זוֹ טְהוּרָה. וְאִם הִתְקִינָהּ לְהִיּוֹת מְכַנֵּס לְתוֹכָהּ גְּרוּטָאוֹת – הַכֵּל מוֹדִין שֶׁהִיא טַמְאָה. מִשְׁחָזֵת שֵׁישׁ בָּהּ בֵּית קַבּוּל שֵׁמֶן, וּפְנִקֶס שֵׁישׁ בָּהּ בֵּית קַבּוּל שְׁעוּרָה – כֵּלָן, אֵין טַמְא אֲלֵא הַמְשַׁמֵּשׁ אֶת הַצֶּרֶךְ. מַחְצֵלַת, מֵאִמְתִּי מְקַבֵּלַת טַמְאָה? מִשִּׁיחָסוּם וּיקְנָב. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשִּׁיקְשֵׁר רֵאשֵׁי הַמְּעַדְנִין שְׁלֵהָ. הֵיוּ דְּבָלוּלִין יוֹצֵאִין הִימְנָה, כָּל שְׁלִצְרֶךְ הַמְּעַדְנִין – טַמְאָה. כָּל שֶׁלֹּא לְצֶרֶךְ הַמְּעַדְנִין – טְהוּרָה. שְׁפוּפְרַת הַקֶּנֶה, מֵאִמְתִּי מְקַבֵּלַת טַמְאָה? מִשִּׁיחָסוּם וּיקְנָב. רַבִּי יְהוּדָה

⁶⁹ בְּנִסְחַ הַסְּפָרִים: "לְפִי שְׁאִינָהּ אֲלֵא בְּמַעַמְדוֹ".

לְפִי גִירְסַת הַגֵּרָ"א בְּבִאוּר (וּבַהֲנָהוֹת שְׁתַּק).

פְּרוּשׁ, וְתַכְפָּ נִשְׁבֵּר וְלֹא חָשִׁיב כְּלִי.

פי שחוקקים ומקבלין - טהורים. ואין בהן משום קבול. מלבן של מטה ושל עריסה, נקליטי המטה, ולוחין של סקבים, וכרעים של שלחן, ויד של ספין, בזמן שהן קבועין - חבור לטמאה ולהזאה. נטלין ונתנין - אינן חבור, לא לטמאה ולא להזאה. מלבן של עריסה שהוא מלבש בפיקות, ויש לו רגלים - טמא. מסג בבלין ואין לו רגלים; רבי מאיר ורבי יהודה מטמאין, רבי יוסי ורבי שמעון מטהרין, שאינו עושה מלאכה בגופו.

ב. בראשונה היו אומרים: מטה שגדד בה שתי לשונות לוכסן או שתי כרעים אלכסון, או שגדד בה טפח על טפח אלכסון - טהורה. חזרו אומרים: גודד מלמטה ועולה, עד שימצטנה פחות מטפח. מטה שעשה שתי לשונות שלה מרוחין⁷⁵ מרוח אחת - טמאה. עשה ארבעתן מרוחין, או שנטלו שנים אלכסון - טהורה. נטלה קצרה ושתי כרעים - טמאה. מפני שהיא כשירי המטה לישן עליה. ואם מתחלה עשאה כך - טהורה, מפני שהוא כארונות. נטלה ארכה ושתי כרעים; רבי נחמיה מטמא, מפני שנותנה בצד המטה, או בצד האבוס וישן עליה; וחכמים מטהרין. מטה שפרש ממנה אבר אחד ונתנו בזויות, אחד, והחליפו, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי, וכן בחמישי, וכן בששי, וכן בשביעי - עדין טמאה מדרס. ואם החליף את השמיני -

אומר: משויצא את הכפי שבתוכה. הקרן, מאמתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: משויצא את הזכר מתוכה. הקרויה⁷⁰, מאמתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: משויצא את המעים מתוכה. וכלן שמצאן חתוכין ומגבין - טמאין. מצא גולמיהן - טהורין, בידוע שאינן כלים.

מסכת כלים מציעא פרק שמיני

א. שדה שהמגורות שלה מבפנים - נמדדות עמה. ומבחוץ - אין נמדדות עמה. אבל מודד את החלל. ורבי יהודה אומר: מודד מקומה מבפנים. רבי שמעון אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עבי הרגלים, ועל עבי הלזבזין שהן נמדדין עמה, על מה נחלקו? על הבינים, שבית שמאי אומרים: אין נמדדין. ובית הלל אומרים: נמדדין. מוכני - שומט ומודד. מעקה שבמגדל, והקופות, בזמן שהן קבועין - נמדדין עמה. ושאינן קבועין - אין נמדדין עמה. הדפין של קטילקי⁷¹ - הרי אלו טהורין. הגשושין של קטילקי⁷², אף על פי שמפקדין ומנחין בארבע זויות הבית⁷³ - טמאין. ארבע רגלים שבארבע זוויותיה, ושאר הרגלים שלה - טהורות. חמור שתחת המלבן, והספסלים שתחת הרגלים - טהורים. כפותים שתחת הרגלים⁷⁴, אף על

⁷⁰ דלעת ובישה שמרוקנים אותה ומשתמשים בה כעין דלי ריק.

⁷¹ היתדת התחתונות במטה, הבולטות כלפי מעלה מהמטה, ולפיכך הן טהורות, שאינן נצרכות למטה.

⁷² דף מנח על הלשונות, בין לשון ללשון, ומהם היתדת הנ"ל יוצאות, והם חשובים כלי.

נטהרו מטמאתם.

וכשהוא מטביל את המטה - צריך להטביל את החבל. מעשרה טפחים ולמעלה - טמאה. וכשהוא מטביל את המטה אין צריך להטביל את החבל. פרע שהיא טמאה מדרס וחברה למטה - כלה טמאה. וכן במזון וכן בשן של מעדר.

ב. החבל שהוא מסרג את המטה, אפלו מאה אמה - כלן חבור אחד. קשר בו חבל אחר, מן הקשר ולפנים - חבור, מן הקשר ולחוץ - אין חבור. הכניסו לתוך שלשה בתים, אפלו מאה אמה - כלו חבור אחד. קשר בו חבל אחר, מן הקשר ולפנים - חבור. מן הקשר ולחוץ - אינו חבור. אמר רבי אליעזר בן יעקב: במה דברים אמורים? דרך עליה, אבל דרך ירידה, אפלו קשור בקשור - כלו חבור אחד. החוט שהשחילו למחט, אפלו קשור משני צדדין - הרי זה אינו חבור. הכניסו לבגד - החוט חבור לבגד, ואין המחט חבור לחוט. המשיחות והרצועות שבמטפחות הספרים, ושבמטפחות התינוקות, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. רבי שמעון בן גמליאל אומר: שבמטפחת הסורג אפלו קשורות הן חבור, מפני שרוצה בקיומו המשיחות והרצועות שבשק והקפה, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. ושבאזני כלי חרס, אפלו תפורות - אינן חבור, שאין חבור לכלי חרס. שירים שבכרעי מטה, אוצין⁷⁶ - חבור. רפין - אינן חבור, ושבאזני הזב, אפלו אוצין - אינן חבור.

ג. זה חמר מדרס מבזב: מזון שהוא מכרך בו את המטה, והכניסו לבית שהמת בתוכו, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא - המטה טמאה, ככלים הנוגעים במת. דרס עליו הזב, בתוך עשרה טפחים - הוא טמא ומטה טמאה, חוץ לעשרה - הוא טהור, ומטה טהורה. מזון שהוא מכרך בו את המטה, ונגע בהן המת - טמאין טמאת

טהורה מן המדרס, אבל טמאה מגע מדרס. חזר לאחרון ונתנו בזויות והחליפו, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי, וכן בחמישי, וכן בששי, וכן בשביעי - עדין טמאה מגע מדרס. ואם החליף את השמיני - טהורה. במה דברים אמורים? בזמן שהתחיל מן האחרון, אבל אם התחיל מן הראשון, אף על פי שלא החליף את השמיני - טהורה.

ג. מטה מטמאת חבילה ומטהרת חבילה; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: מטמאת אברין ומטהרת אברין. כיצד? פרע שפרש עם הארקה ועם הקצרה; רבי אליעזר אומר: חבור, ואם הטבילה אינה חוצצת. וחכמים אומרים: אינה חבור, ואם הטבילה - הרי זו חוצצת; דברי רבי שמעון. רבי אומר: רבי אליעזר אומר: אין מטה מטהרת אלא כשהיא שלמה. וחכמים אומרים: מטמאת ומטהרת אברים. מטה שנחלקה לשמונה טמאה, מפני שהוא מחזירה. קבועה במסמר - טהורה.

מסכת כלים מציעא פרק תשיעי

א. כליבה של חיטין - טמאה טמא מת. פרש הימנה אבר אחד - טמאה. ושני אברים - טהורה. עריסה של בנות - הרי זו טמאה טמא מת. היתה משמשת ישיבה ושכיבה - הרי זו טמאה מדרס. שכורם עליה את הכלים - הרי זו טמאה טמא מת. היתה משמשת ישיבה ושכיבה - הרי זו טמאה מדרס. מטה שנפחתו מעין שלה ואין חבלים מחברין לה, ונשתפר בה כדי ישיבה ושכיבה - הרי זו טמאה מדרס. היו דבולין יוצאין ממנה - הרי אלו טמאין, מפני שהוא מחזירן. החבל היוצא מן המטה עד חמשה טפחים - טהור. מחמשה ועד עשרה - טמא. מעשרה ולמעלה - טהור. עשרה - כלמטה הימנו. חמשה - כלמעלה הימנו. הזה על החבל, בתוך עשרה טפחים - טהורה,

76 הדוקים.

שְׁבַעָה. פְּרָשׁוּ - טְמֵאִין טְמֵאת שְׁבַעָה. נִגַע
בְּהֵן הַשְּׂרִץ - טְמֵאִין טְמֵאת עֵרֵב. פְּרָשׁוּ -
טְמֵאִין טְמֵאת עֵרֵב. נִגְעוּ בְּהֵן מִשְׁקִין -
פּוֹסְלִין אֶת הַתְּרוּמָה. פְּרָשׁוּ פּוֹסְלִין אֶת
הַתְּרוּמָה. זֶה הַכֶּלֶל: כָּל טְמֵאָה שְׁלֵא שְׁוֵה
מְטָה לַמְזֻרֵן, כְּגוֹן הַמֵּת וְהַשֶּׁקֶ וְהַמְשָׁקִין -
כָּלֵם חִבּוּר אֶחָד, אֶפְלוּ עַד מְאָה אָמָה. וְכָל
טְמֵאָה שְׁלֵא שְׁוֵה מְטָה לַמְזֻרֵן, כְּגוֹן טְמֵאת
הַזָּב וְהַזָּבָה, עַד עֶשְׂרֵה טַפְחִים - חִבּוּר
לְטְמֵאָה, יֵתֵר עַל כֵּן - אֵינּוּ חִבּוּר. רַבִּי אֶלְעָזָר
בַּר רַבִּי צְדוּק אֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
גַּמְלִיאֵל: עַד שְׁבַעָה טַפְחִים.

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר' יואל רוטה

יואל רוטה

שליטי"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

בעזהש"ת

באקומט אויף די פאסט עדעו וואך בעז"ה
בית נצח, גליון היכל הקודש,
עצתו אמונה, און קרית ברסלב בלעטל

718-387-2691 / 102 פופט 8

אדער

אדער שיקט אן אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

א רעוואלוציע אין הפצת ספרי ברסלב!

טריפלים דעם רבינ'ס רצון:

איר מעגט עוסק זיין אין אנדערע פרנסות אויך נאר דאס
זאלט איר זען תמיד צו טאן אן צו טרענקען בייער ...

נעמט א חלק אין
די נייע מאסיווע
"בית הדפוס" פון

קרן הדפסה
היכל הקודש
ברסלב

<p>1</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ל</p> <p>30</p>	<p>Rosh Chodesh Iyar</p> <p>עלות השחר _____ 4:42 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:48 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:09 שקיעה _____ 7:52 בבלי: יבמות נו • ירושלמי: בבא בתרא יט • תוספתא: כלים מציעא ג ב"ר: משלי יג-י • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יב</p>
<p>2</p> <p>שני Monday</p>	<p>א</p> <p>1</p>	<p>Rosh Chodesh Iyar</p> <p>עלות השחר _____ 4:41 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:47 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:09 שקיעה _____ 7:53 בבלי: יבמות נו • ירושלמי: בבא בתרא כ • תוספתא: כלים מציעא ד ב"ר: משלי טו-טז • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יג</p>
<p>3</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ב</p> <p>2</p>	<p>יז לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:40 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:46 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה _____ 7:54 בבלי: יבמות נז • ירושלמי: בבא בתרא כא • תוספתא: כלים מציעא ה ב"ר: משלי יז-יח • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יד</p>
<p>4</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ג</p> <p>3</p>	<p>יח לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:38 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:46 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:08 שקיעה _____ 7:55 בבלי: יבמות נח • ירושלמי: בבא בתרא כב • תוספתא: כלים מציעא ו ב"ר: משלי יט-כ • רמב"ם: שאר אבות הטומאה טו</p>
<p>5</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ד</p> <p>4</p>	<p>יט לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:37 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:45 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה _____ 7:56 בבלי: יבמות נט • ירושלמי: בבא בתרא כג • תוספתא: כלים מציעא ז ב"ר: משלי כא-כב • רמב"ם: שאר אבות הטומאה טז</p>
<p>6</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 7:39 הדלקת הנרות</p>	<p>ה</p> <p>5</p>	<p>כ לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:36 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:44 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה _____ 7:57 בבלי: יבמות ס • ירושלמי: בבא בתרא כד • תוספתא: כלים מציעא ח ב"ר: משלי כג-כד • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יז</p>
<p>7</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 9:11 זמן מוצש"ק</p>	<p>ו</p> <p>6</p>	<p>קדושים, מברכין בה"ב, כא לעומר, מרקב</p> <p>עלות השחר _____ 4:35 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:44 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:07 שקיעה _____ 7:58 בבלי: יבמות סא • ירושלמי: בבא בתרא כה • תוספתא: כלים מציעא ט ב"ר: משלי כה-כו • רמב"ם: שאר אבות הטומאה יח</p>

הַרְבֵּי צִיּוֹן סְפִירַת הַעֹמֶר, וְעֵרַט מֵעַן גְּעֵרָאטְעוועט נִישְׁט צו ווערן פֿאַרטרִיבן.

(ספר המדות אות ספירת העומר סימן א')